

Senter for kunnskapsbasert praksis

Årsmelding 2010

**Senter for kunnskapsbasert praksis –
Avdeling for helse- og sosialfag ved Høgskolen i Bergen**

HØGSKOLEN I BERGEN

Høgskolen i Bergens visjon er å være veiviser til kunnskap, kultur og yrke.

Senter for kunnskapsbasert praksis skal styrke høgskolens strategiske satsingsområder, og være en brobygger i kunnskapsutfordringene mellom praksisfeltet og høgskolen. Vårt fokus er dermed både rettet mot praksisfelt og mot undervisningspersonell.

Senter for kunnskapsbasert praksis har som overordnet mål at virksomheten skal være kjent for *kvalitet, å ligge i front, å ha et internasjonalt fokus og å være handlekraftig.*

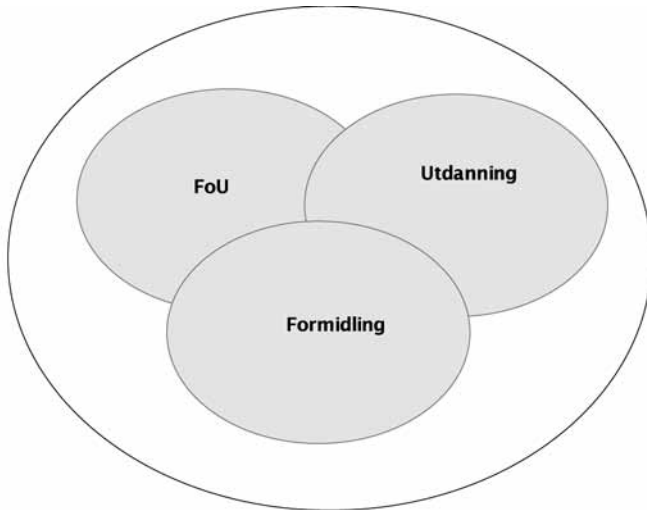
Senter for kunnskapsbasert praksis ble opprettet i 2006, og representerer hele Høgskolen i Bergen og spesielt følgende institutt:

Institutt for ergoterapi
Institutt for fysioterapi
Institutt for radiografi
Institutt for sykepleie
Institutt for vernepleie og sosialt arbeid
Institutt for videreutdanning

Disse instituttene danner Avdeling for helse- og sosialfag, og har følgende kjerneområder:

- Helse
- Omsorg
- Velferd

Hovedfunksjoner for Senter for kunnskapsbasert praksis

Senter for KBP har følgende hovedfunksjoner:

Forskning og utvikling – FoU ivaretar forskning og kompetanseheving ved Avdeling for helse- og sosialfag. Senteret bidrar med forskning på kunnskapsbasert praksis, samt tilrettelegging for stipendiatene på avdelingen. I tillegg har senteret ansvar for oppfølging av de ansatte som har fått tildelt FoU-tid, tilrettelegging for kompetanseheving av personalet ved avdelingen, samt oppfølging og utvikling av avdelingens satsingsområder. Senter for KBP leder også høgskolens strategiske forskningsprogram for KBP.

Utdanning står for systematisk kompetanseheving gjennom ulike studietilbud: Mastergrad i KBP for helsetjenesten (120 studiepoeng), videreutdanning i KBP (15 stp), videreutdanning i klinisk arbeid med par – en kunnskapsbasert tilnærming (15 stp), videreutdanning i klinisk sexologi – en kunnskapsbasert tilnærming (5 stp), videreutdanning i flerkulturell forståelse i arbeid med barn og familier (5 stp), videreutdanning i KBP for bibliotekarer (15 stp), samt kurs og seminarer.

Formidling har fokus på utadrettet virksomhet og generell formidling.

De tre hovedfunksjonene overlapper hverandre, og de ansatte ved senteret er tilknyttet disse hovedfunksjonene.

Senterleder professor Monica W. Nortvedt har ansvar for utvikling og drift i samråd med senterets styringsgruppe. Hun er leder for den faglige virksomheten ved senteret, og rapporterer til dekan ved Avdeling for helse- og sosialfag. I tillegg er Nortvedt prodekan og har ansvar for utvikling av FoU-virksomheten i avdelingen.

Styringsgruppe:

Dekan	Kristin Ravnanger , leder
Senterleder/professor	Monica W. Nortvedt , sekretariatsfunksjon
Professor	Ernst Omenaas , Haukeland universitetssjukehus
Seksjonssjef	Magne Ervik , Bergen kommune
Professor	Berit Rokne , Universitetet i Bergen
Prorektor	Carsten Helgesen , Høgskolen i Bergen
Førstelektor	Hildegunn Lygren , Institutt for fysioterapi
Førsteamanuensis	Gro Jamtvedt (observatør) , Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Studentrepresentant	Anne Dalheim , mastergradsstudent, Høgskolen i Bergen

Programområder ved Avdeling for helse- og sosialfag

Avdeling for helse- og sosialfag har to programområder: *Samfunnsarbeid og sosial marginalisering* og *Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis*.

Programområdet Samfunnsarbeid og sosial marginalisering

Forskningsinnsatsen innen dette området skal bidra til å øke kunnskapsgrunnlaget om sosial marginalisering og for mobilisering til kollektiv handling (samfunnsarbeid).

Innen programområdet er det tildelt midler til utvikling av det strategiske forskningsprogrammet «Produktive brudd». «Brudd» er i denne sammenheng avgjørende endringer i menneskers livsplaner eller livsløp. Slike brudd kan påføres utenfra eller velges av dem det gjelder. Når slike brudd forekommer kan mennesker presses ut av samfunnslivet, men de kan også finne muligheter til å utforske og skape seg nye posisjoner. Det er et mål at den kunnskapen som genereres gjennom det strategiske forskningsprogrammet både skal være informert av ideen om *produktive brudd* og samtidig bidra til å utvikle denne mer overordnede tilnærmingen.

Foreløpig er fire forskningsområder utkrystallisert: funksjonshemmende barrierer, grenseoverskridende handlinger, rettsliggjøring og helse og helseulikheter. Forskningsinnsatsen er nært knyttet til masterstudiet i samfunnsarbeid som er det eneste i sitt slag i Norge. Masterprogrammet utforsker sosiale prosesser som bidrar til at enkeltindivider eller grupper i samfunnet blir hindret i å delta i sosialt liv slik det er forventet eller ønsket. Programleder er førsteamanuensis Anne-Mette Magnussen.

Programområdet Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis

Forsknings- og fagutviklingsprosjekter innen satsingsområdet Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis spenner vidt og omfatter et bredt spekter av problemstillinger.

Gjennom sin nærhet til praksisfeltet står høgsolen i en særstilling når det gjelder deltakelse i prosjekter innen utvikling, implementering og evaluering av pasient-, bruker- og klientrettede tiltak. Forskningsinnsatsen omfatter prosjekter knyttet til praktisk-pedagogiske utfordringer innen høskolepedagogikk, så vel som helsepedagogikk, forebygging, omsorg og behandling.

Det organiseres forskerkurs og workshops og skrivegrupper for å legge til rette for kompetanseheving av høskolens personale.

Forskningsaktiviteter innen nettverk for familieforskning, forskningsgruppe for diabetesforskning, og arbeid for utvikling av nye forsknings- eller nettverksgrupper innen metodeutvikling og andre forskningsaktiviteter pågår. Det nye masterstudiet i kunnskapsbasert praksis for helsefag, som startet høsten 2008, gir kompetanse til å videreutvikle fagfeltet, og å bidra til utviklings- og endringsprosesser i klinisk praksis. Vi planlegger å knytte flere forskningsprosjekter i dette masterstudiet til satsingsområdet. Programleder er førsteamanuensis Esther Hjälmhult.

Forskningsprogram på Senter for KBP

I løpet av 2010 har Senter for kunnskapsbasert praksis videreutviklet strategisk forskningsprogram i KBP som inkluderer forskning om og forskning for kunnskapsbasert praksis.

Presentasjon av Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis

Senterleder og professor Monica W. Nortvedt er leder for det strategiske forskningsprogrammet. Programmet består av aktive forskere, stipendiater og inkluderer også mastergradsstudenter i helsefagene og kunnskapsbasert praksis.

Det strategiske forskningsprogrammet i kunnskapsbasert praksis er delt i to hovedområder. Forskning om KBP ledes av professor Monica W. Nortvedt og består av prosjekter knyttet til fagfeltet kunnskapsbasert praksis. Forskning *for* KBP ledes av førsteamanuensis Marit Graue, og består av prosjekter med kliniske problemstillinger. Tre forskningsgrupper er tilknyttet dette området. Forskningsteamene DiaBest, NorPhyPain og Par- og familieforskning ledes av henholdsvis førsteamanuensis Marit Graue, professor Jan Magnus Bjordal og professor Frode Thuen.

Forskning om kunnskapsbasert praksis

FoU om KBP skal ha som hovedmål å bidra til å utvikle en kunnskapsbasert helsetjeneste.

Siden 2006 har Senter for kunnskapsbasert praksis systematisk og strategisk bidratt til å utvikle og forbedre utdanningskvaliteten i helsefaglige profesjonsutdanninger og for profesjonsutøvere i praksisfeltet. Forskningsbasert undervisning er ett av de sentrale virkemidlene for å heve kvaliteten i høyere utdanning. Anvendelse av oppdatert forskningsbasert kunnskap i praksis er dessuten en av forutsetningene for å kunne levere helsetjenester av høy kvalitet. Forskningsaktiviteten skal fokusere på prosjekter som utvikler kunnskap om hvordan undervisning, kompetanseoppbygging og støtte kan bidra til KBP. Høgskolen skal uteksaminere helsepersonell som skal være pådrivere og utøvere av KBP i klinisk virksomhet og i forebyggende arbeid. I denne sammenhengen er det derfor viktig å utvikle kunnskap til direkte nytte for utøvende helsepersonell. Dette omfatter også forskning om selve tjenestene og den faktiske fagutøvelsen. For å tydeliggjøre disse to områdene innen forskning om KBP har vi valgt å samle prosjektene under overskriftene *Utdanningsforskning* og *Helsetjenesteforskning*. Noen av prosjektene vil kunne defineres under begge områdene.

Utdanningsforskning - forskning på KBP og implementering i utdanning

Det første hovedmålet er utdanningsforskning med fokus på forskning på konseptet KBP og implementering i utdanning.

Tematiske områder innen utdanningsforskning er:

- utviklings- og evalueringsstudier innen KBP
- forskning om hvordan kunnskapsbaserte beslutninger tas
- vitenskapsteoretiske problemstillinger knyttet til KBP
- evaluering av beslutningsstøtteverktøy innenfor KBP
- systematiske oversikter over sentrale problemstillinger om KBP
- utvikling, oversettelse og validering av sentrale skjema for KBP
- innovasjonsprosjekter innen KBP

De siste årene har Høgskolen i Bergen ved Senter for kunnskapsbasert praksis bygget opp kompetanse i fagfeltet ved å etablere videre- og masterutdanning. Fra starten ble det valgt ut fire prosjektutdanninger ved Høgskolen i Bergen, for å prøve ut og evaluere modeller og metoder for å implementere KBP systematisk i studieløpet. Disse utviklingsprosjektene danner grunnlaget for nye problemstillinger og prioriterte områder for forskningen.

Fra høsten 2007 ble stipendiat Nina Rydland Olsen ansatt for å studere ulike problemstillinger knyttet til implementering av KBP i fysioterapeutdanningen. Dette er et pågående prosjekt. Partnere i dette samarbeidet er Senter for kunnskapsbasert praksis og Institutt for fysioterapi ved Høgskolen i Bergen, Fysioterapiavdelingen ved Haukeland universitetssjukehus og Avdeling for ergoterapi og fysioterapi ved Haraldsplass Diakonale Sykehus.

Mastergrad i kunnskapsbasert praksis i helsefag startet høsten 2008. Parallelt med oppstart av utdanningen jobbes det med fortløpende evalueringsprosjekter for å etablere en kunnskapsbank om utdanning i KBP.

I 2010 ble det opprettet et prosjekt som skal evaluere videreutdanningen i kunnskapsbasert praksis. Holdninger og atferd relatert til kunnskapsbasert praksis kartlegges blant tidligere studenter på videreutdanningen.

I tillegg til disse prosjektene er senteret involvert i flere utviklings- og evalueringsstudier i praksis.

Kunnskapsbasert praksis på undervisningssykehjem

Senteret samarbeider med Løvåsen Undervisningssykehjem om implementering av KBP i praksis. Professor Monica W. Nortvedt er ansatt i en 20 prosents stilling ved undervisningssykehjemmet, som leder for denne prosessen. I 2010 ble det gjennomført en videreutdanning i kunnskapsbasert praksis for undervisningssykepleiere på undervisningssykehjem og i undervisningshjemmetjenesten. Dette er et ledd i implementeringen av kunnskapsbasert praksis på sykehjem.

I 2010 ble fagringprosjektet som har pågått siden 2008 avsluttet. Deltakerne i fagringene la frem sine erfaringer på en erfaringskonferanse, og fagringlederne presenterte en implementeringsplan de hadde utarbeidet sammen. Prosjektet evalueres av en mastergradsstudent.

Implementering av KBP ved Oslo Universitetssykehus, Radiumhospitalet

Som et ledd i en omstillings- og utviklingsprosess i Helse Sør-Øst skal Oslo

universitetssykehus, Radiumhospitalet implementere kunnskapsbasert praksis i organisasjonen. Fra Høgskolen i Bergen/ Senter for kunnskapsbasert praksis er professor Monica W. Nortvedt prosjektansvarlig for implementeringsprosessen som startet i 2008 og skal avsluttes i 2012.

Ved Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet implementeres kunnskapsbasert praksis i flere delprosjekter. Først forankres kunnskap, mål og hensikten med KBP på ledelsesnivå. Deretter inkluderes mellomledere fra hver av enhetene ved sykehuset. Videre etableres det prosjektgrupper hvor hver mellomleder utpeker en til to personer fra sin enhet til det videre implementeringsarbeidet. Våren 2011 skal Høgskolen i Bergen arrangere en videreutdanning i kunnskapsbasert praksis som ledd i denne implementeringsstrategien. Prosjektet evalueres av en mastergradsstudent i kunnskapsbasert praksis. Som et ledd i evalueringen ble sykepleiernes holdning og atferd til kunnskapsbasert praksis kartlagt høsten 2010.

Implementering av KBP i Helse – Bergen

I 2010 begynte implementering av kunnskapsbasert praksis i Helse-Bergen etter samme mal som ved Oslo Universitetssykehus, Radiumhospitalet. Kunnskap, mål og hensikt ble forankret på ledernivå, og en videreutdanning i kunnskapsbasert praksis ble arrangert høsten 2010 for ressurspersonene i prosjektet.

Høsten 2010 kartla en mastergradstudent i kunnskapsbasert praksis faktorer som kan influere på utvikling av kunnskapsbasert praksis blant sykepleiere i Helse-Bergen. Kartleggingen ble gjennomført før implementeringen startet i praksis.

Helsetjenesteforskning - forskning på implementering av KBP i klinikken

Det andre hovedmålet innen forskning om KBP har praksis og helsetjenesten som fokus. Hovedmålet med dette området er å studere, vurdere og forbedre fagutøvelsen innen rammen av kunnskapsbasert praksis. Det overordnede målet er å bidra til at knappe ressurser blir brukt mest mulig effektivt i forbedring av kvalitet på pasientbehandling og pleie.

Tematiske områder innen helseforskning er:

- systematiske oversikter over konkrete kliniske spørsmål
- fagprosedyrer og retningslinjer
- praksisevalueringer
- innovasjonsprosjekter

Senteret samarbeider med Løvåsen Undervisningssykehjem, Bergen legevakt,

Haraldsplass Diakonale Sykehus og Haukeland universitetssjukehus i prosjektet *Den akutt syke sykehjemspasienten*. Hensikten med denne studien er å kartlegge og få mer kunnskap om pasientene som innlegges i sykehus fra sykehjem i Bergen. Birgitte Graverholt er ansatt som stipendiat i dette prosjektet.

Helse Vest skal innføre WHO's Safe Surgery (Trygg Kirurgi), en kirurgisk sjekkliste i alle operasjonsavdelinger, med forventning om redusert mortalitet og morbiditet. Denne studien undersøker om det å innføre sjekklisten vil redusere mortalitet og morbiditet i et høykostnadsland. Prosessendringer i operasjonsavdelingen vil brukes som mål for endring av sikkerhetsprosesser. Måling av effekter ved å implementere den kirurgiske sjekklisten vil være med å sikre kunnskapsgrunnlaget for en regional og nasjonal innføring av Trygg Kirurgi-konseptet. Trygg Kirurgi er en del av den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen i 2011 med Helse Vest i styringsgruppen, initiert av Helse- og omsorgsdepartementet. Det er av internasjonal interesse å få studert effekten av en slik intervensjon i et høykostnadsland og hvordan innføringen påvirker pasientsikkerhetskulturen. Det er flere PhD-studenter og mastergradsstudenter tilknyttet prosjektet.

Regional helsefaglig forskningsatsing

Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag

Forskningsaktiviteten har som hovedmål å bidra til å utvikle en kunnskapsbasert helsetjeneste. I tillegg til å studere psykososial helse og livskvalitet for å fremme en kunnskapsbasert helsefaglig praksis skal satsingen generere kunnskap både ved å studere, vurdere og forbedre fagutøvelsen innen rammen av kunnskapsbasert praksis. Det strategiske forskningsprogrammet i kunnskapsbasert praksis består av to delatsinger som er «Implementering av en kunnskapsbasert helsefaglig praksis i Helse Vest», og «Psykososial helse og livskvalitet - forskning for å fremme en kunnskapsbasert helsefaglig praksis i Helse Vest». Delsatsingene ledes av henholdsvis Professor Monica W. Nortvedt Høgskolen i Bergen og professor Berit Rokne, Universitetet i Bergen/Helse Bergen og førsteamanuensis Marit Graue, Høgskolen i Bergen/Helse Bergen. Det er elleve stipendiater tilknyttet satsingen. Informasjon om de konkrete prosjektene er lagt ut på hjemmesiden til Senter for kunnskapsbasert praksis ved Høgskolen i Bergen <http://www.hib.no/senter/kunnskapsbasert/fou/helsevest/> De fleste prosjekt er godt i gang, mens andre skal starte opp i løpet av programperioden.

Det er opprettet en vitenskapelig referansegruppe som består av professor Robert Bjerknes, Universitetet i Bergen og professor Marit Kirkevold, Universitetet i Oslo. Styringsgruppen består av Anne Sissel Faugstad, Helse Bergen,

Marit Solheim, Helse Førde, Kirsten Lode, Helse Stavanger og Astrid Bårdgard, Høgskolen i Bergen. Kontaktpersonene i helseforetakene er Anita Lyssand, Helse Bergen, Marit Solheim, Helse Førde, Kirsten Lode, Helse Stavanger og Eva Biringer, Helse Fonna.

Forskning for kunnskapsbasert praksis

DiaBest (Diabetes research for best practice)

Diabetes er en kronisk sykdom som virker inn på de fleste områder i livet, og ikke minst psykososiale aspekter har vist seg å ha stor betydning for diabetesreguleringen og hvordan den enkelte takler sykdommen. Forskning i DIABEST forskningsgruppe er organisert under følgende tre hovedområder: 1) Diabetes og psykososial helse, 2) Motivasjon til egenbehandling og adekvat helseatferd 3) Diabeteskompetanse hos helsepersonell og organisering av helsetjenester.

Forskningsgruppen som ledes av førsteamanuensis Marit Graue, består av diabetesforskere og stipendiater ved Høgskolen i Bergen (M. Graue, M.M. Iversen, A. Haugstvedt, J. Mohn, R.Ø. Bjarkøy og G. Holmefjord), Universitetet i Bergen (B. Rokne) og Universitet i Stavanger (B. Karlsen, B. Oftedal), samt samarbeidspartnere i både i helseforetakene i Helse Vest og i enkelte kommuner. Internasjonalt samarbeider DIABEST forskningsgruppe med forskere ved Steno Diabetes Senter, Danmark, Universitetet i Uppsala og Umeå, Sverige, Universitetet i Akureyri, Island, Deakin Universitet, Australia, Universitetet i Virginia og Duke Universitet, USA. Mer konkret informasjon om prosjektene i DIABEST forskningsgruppe finnes på <http://www.hib.no/senter/kunnskapsbasert/fou/program/diabest.html>.

Å identifisere problemer på et tidlig tidspunkt er viktig slik at videre sykdomsutvikling kan forebygges. Den økende andel kronisk syke i befolkningen krever en intensivt innsats både når det gjelder organisering, samarbeid og ledelse. Mange med diabetes har komplekse og sammensatte behov og både kompetansenivå hos helsepersonell og organisatoriske forhold har betydning for kvaliteten i omsorgen. Å kartlegge og utvikle kompetansen hos den enkelte helsearbeider og å utvikle hensiktsmessige strategier for bedre samhandling

mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten er viktig for en kunnskapsbasert helsetjeneste.

I mai 2010 arrangerte DIABEST Nordisk konferanse for diabetesstipendiater, postdocs og deres veiledere i Bergen. Konferansen er den tredje i rekken og er et resultat av et nettverkssamarbeid innen sykepleiefaglig diabetesforskning i Norden som springer ut av DIABEST forskningsgruppe. Program og nærmere omtale av konferansen finnes på <http://www.hib.no/aktuelt/nyheter/2010/05/diabest.asp>

NorPhyPain

Visjonen i forskningsgruppen NorPhyPain er å være en nasjonal og internasjonalt ledende leverandør av forskningsdata for behandling av muskel-/skjelettsmerter, og å være nyskapende innen videreutvikling av potensielt effektive ikke-farmakologiske smertebehandlingsformer. Forskersteamet har publisert over 50 internasjonale artikler innen disse emnene. NorPhyPain er blant de ledende forskningsmiljøene i verden innen fysikalske behandlingsmetoder som lavenergi laserbehandling, elektrisk stimulering og ultralyd. Gruppen arbeider med problemstillinger knyttet til høgskolens satsingsområder innen KBP og profesjonell praksis i helsefagene som innføring av nye kunnskapsbaserte behandlingsformer innen fysioterapi.

Professor Jan Magnus Bjordal ved Senter for kunnskapsbasert praksis leder forskningsgruppen NorPhyPain. Gruppens medlemmer fra Høyskolen i Bergen er førsteamanuensis Jan Hendrik Demmink, førsteamanuensis Vegard V. Iversen (bachelorutdanningen i idrett, Avdeling for lærerutdanning), doktorgradsstipendiat Jon Joensen, samt førstelektor Reidar Aarskog og høgskolelektor Steinar Hummelsund som underviser ved Institutt for fysioterapi. Nytt av året er at NorPhyPain har fått flere medlemmer som kompletterer kompetansen innen globale helse og bevegelseskvalitet og psykisk helse. Dette er førsteamanuensis Graziella Van Den Bergh (global helse) og førstelektor Liv Helvik Skjærven (bevegelse og mental helse).

Forskergruppen har et nettverk av samarbeidspartnere nasjonalt (UiB, Haukeland universitetssjukehus, UiO og NTNU). Nytt av året er samarbeid med UiBs testlaboratorium for biomaterialer (MOF), hvor styrketesting av rotte-sener etter laserbehandling blir utført i samarbeid med professor Nils Roar Gjerdet. Internasjonalt arbeider NorPhyPain med prosjekter sammen med universitetene Sao Paulo, Sao Carlos, Cruzeiro do Sul og Nove Julho i Brasil, samt Sydney og Griffith i Australia, Otago i New Zealand, og Leeds Metropolitan i Storbritannia.

I 2010 har gruppen særlig jobbet med et forskningsprosjekt som tar sikte på å avdekke optimal dosering av laserbehandling og sammenlignet med betennelsesdempende medisin i laboratoriet (i samarbeid med flere brasilianske universiteter). Disse resultatene brukes i protokollen til en internasjonal klinisk multisenterstudie av laserbehandling og øvelsesbehandling. Første del av denne randomiserte placebo-kontrollerte studien er avsluttet med ca 80 pasienter (103 knær) inkludert. Studien ledes av NorPhyPain og er den første multisenter-studien av sitt slag innen laserbehandling. Forskergruppen har også vært involvert i en større randomisert studie ved nevrologiske tegn og symptomer hos 112 kroniske smertepasienter innlagt på Skogliheimen, Lillehammer.

NorPhyPain har markert seg sterkt innen fagfeltet kunnskapsbasert praksis nasjonalt. Professor Bjordal har vært leder for ekspertgruppen ved metodevurderingen av fysioterapi mot kneartrose i regi av Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, og ekstern rådgiver i utviklingen av nasjonale retningslinjer for ryggbehandling. En av NorPhyPains systematiske oversikter er bl.a. valgt som en av hovedkildene i retningslinjene til det internasjonale artroseforsknings-selskapet (OARSI) for medikamentell behandling av kneartrose.

Den systematiske litteraturstudien om nakkesmerter og laserbehandling som ble publisert i The Lancet i 2009 var gjenstand for stor interesse og lå på 17. plass blant de mest leste artiklene i første kvartal 2010 i the Lancet.

På grunn av NorPhyPains fremtredende posisjon, ble den tverrfaglige verdenskongressen innen laserbehandling lagt til Bergen 25.-28. september i 2010. Professor Bjordal var president for World Association for Laser Therapy og leder av kongressen som hadde keynote speakers fra Harvard, Mayo-klinikken i USA og Universitetet i Sydney, Australia. Totalt 166 deltakere fra 25 land kunne høre og se på 123 presentasjoner av forskningsresultater. Kongressen var en stor suksess med mange fornøyde deltakere. Kongressen mottok betydelig ekstern økonomisk støtte fra Grieg Foundation.

På nasjonalt nivå har forskningsgruppen bl.a. bidratt med undervisning i fysiske behandlingsmetoder ved fysioterapiutdanningen ved Høgskolen i Oslo, eget seminar om laserbehandling for kiropraktorer, jubileumsforedrag ved PFGs (privatpraktisernde fysioterapeuters gruppe) 25 års jubileum, Relis Midt Norges seminar for fastleger om muskel/skjelettsmerter og seminar om akutte idrettskader for Østfold Idrettsmedisinske Forening. Det har vært gitt intervjuer og ekspertkommentarer til Dagbladet, Fysioterapeuten (Norge), Fysioterapeuten (Danmark) og invitert lederkommentar i Tidsskrift for den Norske Legeforening. Internasjonalt har gruppen bidratt med inviterte foredrag om laserbehandling

på Scandinavian Sports Medicine Congress i København, Hellenic Association for Laser Therapy i Aten, Iran Dental Association 50th anniversary og Physics Institute, University of Sao Paulo, Brasil.

I løpet av året har vårt brasilianske medlem Ernesto Leal Junior disputert for PhD graden ved Universitetet i Bergen.

Par- og familieforskning

Forskningsteamet består av forskere og stipendiater ved Høgskolen i Bergen og Universitetet i Bergen, som har til felles at man på ulike måter forsker på par- og familierelaterte tema.

Professor Frode Thuen er leder av teamet, som for øvrig består av førsteamanuensis Esther Hjälmhult, førstelektorene Per-Arne Rød, og stipendiatene Anne Britt Vika Nilsen, Vigdis Aasheim og Sonja Mellingen fra Høgskolen i Bergen, samt forsker Kyrre Breivik, førsteamanuensis Torbjørn Torsheim, stipendiat Øystein Mortensen ved Det psykologiske fakultet, UiB og høskolelektor Grethe Ulveseter ved Betanien sykepleiehøgskole. Det er etablert samarbeid med forskere i USA (University of Denver) og Danmark (Universitetet i Århus), samt ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, SSB, Forskningsinstituttet ved Modum Bad, og NTNU. Det foregår også utstrakt samarbeid med praksisfeltet, først og fremst gjennom et formalisert samarbeid med Samlivssenteret ved Modum Bad, og gjennom samarbeid med familievernnetaten (både Barne-, Ungdoms- og Familiedirektoratet og flere av de regionale BUF-etatene).

Teamet er involvert i flere forskningsprosjekter: «Samliv og helse» er en delstudie knyttet til «Mor-Barn-undersøkelsen» som Nasjonalt folkehelseinstitutt gjennomfører. Totalt inngår 100 000 mødre og barn i hovedstudien, mens «Samliv og helse» omfatter omkring 1000 førstegangsfødende foreldrepar. Disse følges i første omgang fra tidlig i graviditeten til ca. 18 måneder etter fødselen. I neste omgang følges de i ytterligere åtte år. Hensikten med studien er dels å kartlegge faktorer som predikerer utvikling av samlivsproblemer hos førstegangsfødende, og dels evaluere effekt av det nasjonale samlivsstyrkende tiltaket «Godt samliv» som tilbys alle førstegangsfødende foreldre. Ett PhD-prosjekt knyttet til «Samliv og helse» er i sin avslutningsfase, og vil bli ferdigstilt våren 2011. Et nytt PhD-prosjekt, med fokus på samspillet mellom alkoholbruk og samlivskvalitet, ble startet opp våren 2010.

Forskningsteamet er også i gang med et annet PhD-prosjekt basert på to andre, store datasett, hvor en ser på helsemessige konsekvenser av å vokse opp med skilte foreldre. Første artikkel ble publisert inneværende år, mens andre artikkel er i slutfasen.

I 2010 ble ytterligere to stipendiater knytte til forskningsteamet. Begge baserer seg på data fra «Mor-Barn undersøkelsen», og fokuserer på ulike aspekt ved det å være eldre førstegangs fødende.

Et annet prosjekt; «konfliktfylte barnefordelingssaker» er nå inne i andre fase, hvor det fokuseres på barnevernstjenestens behandling av slike saker. Dette er en kvalitativ studie.

Forskningsprosjektet «Hjemmebesøk til foreldre med nyfødt barn» er også basert på kvalitativ metodikk. Det er et samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Bergen, Institutt for videreutdanning og Bergen kommune, helsestasjonstjenesten. Prosjektet er todelt, og tar sikte på å identifisere de mest sentrale forhold ved helsesøstres vektlegging av hjemmebesøk, samt nybakte foreldres behov etter hjemkomst med en nyfødt. I del to planlegges fokusgruppeintervjuer. Det finnes lite forskning på området, og kunnskap som utvikles er viktig for kunnskapsbasert undervisning og praksis.

Et annet forskningsprosjekt er en evaluering av en systematisk tilbakemeldingsprosedyre som er integrert del av parterapi i klinisk praksis. Det foreligger data fra 500 par, der halvparten utgjør eksperimentgruppen og de øvrige utgjør en kontrollgruppe som har fulgt vanlig prosedyre. Resultatene viser oppsiktsvekkende effekter av den systematiske tilbakemeldingsprosedyren. Denne studien er oppsummert i en PhD-avhandling som ble godkjent november 2010.

Fagkompetanse ved senteret i 2010

Senter for kunnskapsbasert praksis har ansatte med ulike utdanninger innen helsefag, og samarbeid med praksisfelt og kompetanseheving blant de ansatte er viktige områder for senteret.

Samarbeid med praksisfelt

Senter for kunnskapsbasert praksis ønsker en nær tilknytning til praksisfeltet, og dette gjenspeiles i ansattes bistillinger. Senterleder har en 20 prosents stilling ved Løvåsen Undervisningssykehjem, og arbeider med implementering av KBP ved Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet. Førsteamanuensis Marit Graue arbeider i en 20 prosents stilling på Barneklubben, Haukeland universitetssjukehus, som forskningsveileder. I tillegg har senteret ressurser fra praksisfeltet for implementering av fagringer - en 10 prosents stilling for implementering i Fysioterapiavdelingen, Haukeland universitetssjukehus.

I 2009 ble det tildelt 10,5 millioner over fem år for å utvikle det strategiske forskningsprogrammet Kunnskapsbasert praksis innen helsefag i Helse Vest. Professor Monica W. Nortvedt leder denne satsingen, som også er tilknyttet høgskolens strategiske forskningsprogram innen kunnskapsbasert praksis. Det strategiske forskningsprogrammet har fått tildelt midler fra Helse Vest til en ny stipendiatstilling, og fra Kreftforeningen til en ny postdoc-stilling. I tillegg har senteret fått tildelt midler fra UH-nett Vest-samarbeidet for å utvikle flere felles helsefaglige forskningsprosjekter i regionen.

Kompetanseheving

Senter for kunnskapsbasert praksis legger til rette for kompetanseheving for alle ansatte ved Avdeling for helse- og sosialfag. Senteret har ansvar for å følge opp faglig ansatte som søker opprykk til førstelektor. Avdeling for helse- og sosialfag har ca 20 PhD-studenter. Senteret har ansvar for oppfølgingen og ar-

rangerer jevnlig samlinger for PhD-studentene. I 2010 fikk tre ansatte opprykk til førstelektor, og tre disputerte.

Disputaser, Avdeling for helse- og sosialfag 2010

Marjolein Iversen	05.02.10
Anne Brit Sørzdahl	18.02.10
Kjersti Wilhelmsen	29.04.10

Opprykk til professor, Avdeling for helse- og sosialfag 2010

Frode Fadnes Jacobsen	Senter for omsorgsforskning Vest

Opprykk til førstelektor, Avdeling for helse- og sosialfag 2010

Anne Brunstad	Institutt for videreutdanning
Anne Solveig Iversen	Institutt for videreutdanning
Unni Vågstøl	Institutt for fysioterapi

Alle nye stipendiater har tilknytning til forskningsmiljøer ved Avdeling for helse- og sosialfag. Studentene på mastergradstudiet i KBP for helsefag inkluderes i senterets forskningsaktivitet når de starter på sine mastergradsoppgaver.

Utdanning, kurs, seminar og konferanse

Utdanning er en sentral del av senterets arbeid. Senter for kunnskapsbasert praksis har per 2010 syv etablerte utdanningstilbud: Mastergrad i kunnskapsbasert praksis i helsefag, videreutdanningene «Å arbeide og undervise kunnskapsbasert», «Klinisk arbeid med par – en kunnskapsbasert tilnærming», «Klinisk sexologi – en kunnskapsbasert tilnærming», «Flerkulturell forståelse i arbeid med barn og familier» og «Kunnskapsbasert praksis for bibliotekarer».

Utdanninger i 2010

Følgende utdanninger ble arrangert eller påbegynt i 2010:

Mastergrad i kunnskapsbasert praksis i helsefag (120 studiepoeng).

Senteret har to kull på mastergradsstudiet. De fleste studentene er tilknyttet kommune- eller spesialisthelsetjenesten. Flere av disse er ressurspersoner som brukes aktivt i våre videreutdanninger og i senterets pågående prosjekter. Mastergraden gir 120 studiepoeng (stp) og er en deltidsutdanning normert til tre år.

Å arbeide og undervise kunnskapsbasert (15 stp).

Våren 2010 avsluttet et kull videreutdanningen, og om høsten ble videreutdanningen arrangert for to nye kull. I 2010 ble det arrangert ett kull for ansatte ved Haukeland universitetssjukehus. Det andre kullet ble arrangert i regi av Løvåsen Undervisningssykehjem og var for sykepleiere ved undervisningssykehjem og undervisningshjemmetjenesten i Norge.

Klinisk arbeid med par – en kunnskapsbasert tilnærming (15 stp).

Videreutdanningen ble arrangert for ett kull våren 2010.

Flerkulturell forståelse i arbeid med barn og familier (5 stp).

Videreutdanningen ble arrangert for ett kull høsten 2010.

Kurs på PhD-nivå

Kvalitativ metode i teori og praksis (10 stp):

Kurset ble arrangert av førsteamanuensis Kirsten Lomborg og førsteamanuensis Esther Hjälmhult.

SPSS-kurs

Grunnkurs i SPSS ble arrangert i vår- og høstsemesteret 2010.

Videregående kurs i SPSS ble arrangert høsten 2010.

Konferanser og seminarer

I samarbeid med Løvåsen Undervisningssykehjem har Senteret bidratt med å arrangere konferansen «Erfaringskonferanse fagringer i sykehjem».

Barneklubben som læringsarena i kunnskapsbasert praksis.

Seminarer om kunnskapsbasert praksis for sykepleiere ved Barneklubben, HUS ble arrangert to ganger i januar 2010.

Kunnskapsbasert praksis for praksisveiledere.

Senteret arrangerte et seminar ved Stavanger Universitetssykehus i april 2010. Målgruppen var praksisveiledere for HiB-studenter i kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Halvdagsseminar i kunnskapsbasert praksis v/Radiumhospitalet.

Senteret arrangerte et halvdagsseminar i kunnskapsbasert praksis sammen med Marie Bruheim ved Radiumhospitalet i juni 2010. Målgruppen var seksjonsledere, enhetsledere, fagutviklingssykepleiere og deltakere i prosjektgruppen ved Radiumhospitalet.

Kunnskapsbasert bibliotekspraksis

Høsten 2010 arrangerte senteret et seminar om kunnskapsbasert bibliotekspraksis. Andrew Booth fra Sheffield University var kursholder. 17 bibliotekarer deltok og kurset ble svært godt evaluert.

Nettkurs

KBP på nett (www.kunnskapsbasertpraksis.no) er et nettkurs der helsepersonell og andre interesserte kan lære mer om hva kunnskapsbasert praksis er, og hvordan man kan jobbe kunnskapsbasert på sitt arbeidssted. Nettkurset er utarbeidet i samarbeid mellom Høgskolen i Bergen/Senter for kunnskapsbasert praksis og Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Målgruppen er helsepersonell i Norge. Nettkurset ligger gratis tilgjengelig på helsebiblioteket.no. Nettkurset ble lansert i september 2008 og videreutvikles fortløpende.

I 2011 vil nettkurset bli evaluert av to mastergradsstudenter i kunnskapsbasert praksis.

**Senter for kunnskapsbasert praksis på web
(www.hib.no/senter/kunnskapsbasert)**

Internett er en viktig formidlingskanal for senterets aktiviteter. I nyhetssaker og kalender på senterets nettsider legges det ut informasjon om aktuelle aktiviteter. Senterets forskningsprogrammer og prosjektene er presentert på nettsidene, i tillegg til utdanningstilbud, kurs og konferanser. Påmelding til arrangementer og søknad til utdanningene skjer via nettsidene.

Senteret jobber kontinuerlig med forbedringer av nettsidene.

Presentasjon av ansatte med tilknytning til senteret i 2010

Senterleder

Monica W. Nortvedt

Monica W. Nortvedt er professor og leder for Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun har også en bistilling ved Løvåsen Undervisningssykehjem. Som senterleder og prodekan for Avdeling for helse- og sosialfag har Nortvedt ledet forskningsarbeidet ved avdelingen siden 2003.

Nortvedt er leder for strategisk forskningsprogram innen kunnskapsbasert praksis ved Høgskolen i Bergen. Hennes spesielle fokus er implementering av kunnskapsbasert praksis i utdanning og i praksisfeltet. Nortvedt er veileder for stipendiatene Nina Rydland Olsen, Birgitte Graverholt og Arvid Haugen og for flere av mastergradsstudentene i KBP. Studentene arbeider med problemstillinger knyttet til klinisk praksis og til implementering av kunnskapsbasert praksis.

Hun er også med på implementering av kunnskapsbasert praksis på Løvåsen Undervisningssykehjem, ved Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet og ved Helse Bergen.

Nortvedt leder Strategisk forskningsprogram for kunnskapsbasert praksis innen helsefag i Helse Vest 2009-2014. Målet med denne satsingen er å bidra til bedre helsetjenester gjennom å øke forskningskompetansen og evnen til å anv-

ende forskningsbasert kunnskap i helsefagene. Det er 12 stipendiater tilknyttet satsingen.

Nortvedt leder UH-nett Vest forskningsnettverk for helse/sosial og omsorg. Målet med dette nettverket er å bygge opp et forskningssamarbeid mellom forskere innen UH-nett Vest.

Hun har holdt flere seminarer og kurs for praksisfeltet i 2010. Hun har også vært invitert som foredragsholder på flere konferanser.

Nortvedt har flere vitenskapelige og andre verv. Hun er medlem av sentralt FoU-utvalg ved Høgskolen i Bergen, medlem i redaksjonskomiteen til Sykepleien Forskning og redaksjonskomiteen i Helsebiblioteket, og medlem av arbeidsutvalget til Nasjonal samarbeidsgruppe for medisinsk og helsefaglig forskning (NSG) der hun representerer Nasjonalt råd for helse- og sosialfagene. Hun er også medlem av vitenskapelig råd for den strategiske forskningssatsingen innen fedmeforskning i Førde. I tillegg er hun sekretær for styringsgruppen for Senter for kunnskapsbasert praksis. Nortvedt er også referee for flere vitenskapelige tidsskrift.

Administrativt ansatte

Alicia Churchill

Alicia Churchill er senterets kontaktperson. Hun har jobbet ved senteret siden mai 2010. Hun har en bachelor i litteratur fra University of California Berkeley.

Churchill svarer på og fordeler e-post og telefonhenvendelser, og oppdaterer senterets nettsider. Hun har det administrative ansvaret for videreutdanninger, kurs, og seminarer, samt ansvar for å tilrettelegge for gjesteforelesere og andre enkeltpersoner eller grupper som besøker senteret.

Hege Konglevoll

Hege Konglevoll ble fast ansatt i administrativ stilling ved Høgskolen i Bergen i 1995, og har vært tilknyttet Senter for kunnskapsbasert praksis siden 2007.

Konglevoll har vært en nøkkelperson i organiseringen av senterets aktiviteter. I tillegg til å ha det administrative ansvaret for videreutdanninger, kurs, seminarer og konferanser, har hun vært avdelingens kontaktpersoner i fraværs- og reiseregningssystemet ESS. Konglevoll var senterets kontaktperson frem til mai 2010.

Heidi Skramstad

Heidi Skramstad er seniorkonsulent/Dr.Polit i en delt stilling mellom Avdeling for helse- og sosialfag og Sentraladministrasjonen ved høgskolen. Skramstad har blant annet ansvar for administrativ oppfølging av avdelingens kompetanseheving, og særlig stipendiater og ansatte som søker opprykk til førstelektor. I 2010 fikk tre faglig ansatte opprykk til førstelektor og tre avla doktorgraden. Skramstad er sekretær for høgskolens FoU-utvalg og hadde ansvar for å organisere årets opprykksmiddag.

En annen oppgave er å bistå faglig ansatte i skriving av søknader om forskningsmidler. Skramstad har også ansvar for administrativ oppfølging av forskningsdagene, FoU på nett (Intranett og Internett) og behandlingen av søknader om FoU-tid fra de faglig ansatte i avdelingen.

Skramstad har også deltatt i arbeidet med søknad om etablering av mastergrad i klinisk sykepleie ved Høgskolen i Bergen. Studiet ble akkreditert av NOKUT i desember 2010. Hun er også sekretær for arbeidsgruppen som utvikler et doktorgradsprogram innen helsefag med fokus på kunnskapsbasert praksis.

I 2010 har hun hatt permisjon fra høgskolen i seks uker for å utføre et konsulentoppdrag for den Afrikanske Utviklingsbanken (AfDB): «The Gambia: Country Gender Profile». Skramstad presenterte «Evidence about Female Genital Cutting» på en workshop i forskernettverket FOKO (Forskning om kvinnelig

omskjæring) i Uppsala 17.-19. september. Skramstad var sensor på en mastergrad ved Institutt for sosialantropologi ved Universitetet i Bergen.

Leder masterutdanningen

Lena Nordheim

Lena Nordheim er høgskolelektor og har vært ansatt ved senteret siden 2006. Hun har masterutdanning i bibliotek- og informasjonsfag fra Høgskolen i Oslo og tysk mellomfag frå NTNU. Hun har tidligere arbeidet som forskningsbibliotekar ved Nasjonalt kunnskaps-senter for helsetjenesten og Helsebiblioteket.

Nordheim leder masterutdanningen *Kunnskapsbasert praksis i helsefag*. Studiet har totalt 42 studenter fordelt på to kull. I tillegg til å koordinere utdanningen, underviser og veileder Nordheim studentene.

Høsten 2010 organiserte hun et studiebesøk til fire universiteter i England som tilbyr masterstudier i kunnskapsbasert praksis.

Nordheim underviser også annet helsepersonell og bibliotekarer i kunnskapsbasert praksis. I 2010 fullførte Nordheim PhD-kurset *Kvalitativ metode i teori og praksis* ved Høgskolen i Bergen.

Professorer

Jan Magnus Bjordal

Jan Magnus Bjordal er professor/fysioterapeut på Institutt for fysioterapi ved Høgskolen i Bergen. Han ble utdannet fysioterapeut ved Høgskolen i Bergen i 1982, og tok mastergrad i helsefag 1998 ved UiB, dr. philos. i 2003, postdoktorstipendiat NFR 2003-6. Han ble professor i kunnskapsbasert praksis i 2007. Bjordal har bistillinger som professor ved Seksjon for fysioterapivitenenskap, Universitetet i Bergen, og som Visiting Professor ved Leeds Metropolitan University, Storbritannia, 2008-2011.

Bjordal koordinerer forskningsteamet NorPhyPain i det strategiske forskning-sprogrammet på senteret. Bjordals forskningsinteresser omfatter smertebehandling, laserbehandling, seneapparatets lidelser, slitasjegikt, nakke- og ryggsmarter, tretthetsutvikling i skjelettmuskulatur, nevropatisk smerte, virkningsmekanismer for smertelindring, ultralydsavbildning, kunnskaps-

basert praksis og kliniske retningslinjer. I tillegg deltar han i en rekke forskningsprosjekter som spenner fra kontrollerte laboratorieforsøk på celler, dyr og mennesker til diagnostiske studier og systematiske oversikter med meta-analyser.

Bjordal har publisert 96 vitenskapelige publikasjoner, hvorav 55 på PubMed, en lærebok (Clinical Electrotherapy, Høyskoleforlaget) og fire bokkapitler. Han var invitert foredragsholder ved tre internasjonale kongresser i 2010, og holdt gjesteforelesning ved Universitetet i Sao Paulo, Brasil. Bjordal var president i World Association for Laser Therapy i 2008-10, og president for den 8. verdenskongressen i laserbehandling som ble avholdt i Bergen 25. – 28. september 2010 med 166 deltakere fra 25 land. Bjordal var hovedveileder for Ernesto Leal Junior som disputerte for PhD-graden ved UiB med en avhandling om laserbehandling og trøtthetsutvikling i skjelettmuskulatur. To mastergradsstudenter, Terhi Thue ved UiB og Anne S. Lofthus ved UiO, har avlagt ekamen med Bjordal som veileder i 2010. Videre er Bjordal medlem av Forskningsutvalget ved Ortopedisk seksjon, Haukeland universitetssjukehus og han veileder fire mastergradsstudenter og to doktorgradsstudenter.

Frode Thuen

Frode Thuen ble ansatt som professor ved Senter ved kunnskapsbasert praksis i august 2008. Han er utdannet cand. psychol. fra 1989 og dr. psychol. fra 1993, begge deler fra Universitetet i Bergen. Han var professor i psykologi ved UiB inntil han ble ansatt ved Høgskolen i Bergen. I perioden 1998-2001 var han professor i folkehelsevitenskap ved Nordiska hälsovårdshögskolen i Göteborg. I perioden 2004-2006 var han direktør ved Hemil-senteret, UiB. Han har tidligere hatt bistilling som forskningsleder for Program for Mental Helse i Norges forskningsråd, og har nå bistilling som spesialpsykolog ved Modum Bad.

Ved senteret er Thuen ansvarlig for å etablere en videreutdanning i klinisk arbeid med par, ut fra et kunnskapsbasert perspektiv. Thuen er hovedsakelig orientert mot familie- og samlivsproblemer; med fokus på årsaker, psykososiale konsekvenser, forebyggende tiltak og behandling. Disse temaene blir berørt gjennom ulike forskningsprosjekter, klinisk virksomhet og formidling.

Det mest sentrale forskningsprosjektet foregår i nært samarbeid med Nasjonalt folkehelseinstitutt og Medisinsk Fødselsregister. Gjennom en separat delstudie

knyttet til «Mor og barn-studien», vil en følge et utvalg bestående av 1000 par fra før de får sitt første barn, og flere år fremover.

Den kliniske virksomheten blir først og fremst ivaretatt gjennom undervisning i klinisk arbeid med par, samt gjennom bistillingen ved Modum Bad og privat praksis som psykolog/parterapeut. Formidlingen foregår gjennom skriving av artikler, bøker, utstrakt foredrags- og kursvirksomhet, og ulike typer medieopptredener, blant annet gjennom en ukentlig samlivsspalte i Aftenposten. Han har dessuten vært faglig ansvarlig/faglig konsulent for fire ulike TV-dokumentarserier, alle vist i NRK.

Thuen har publisert omtrent 100 publikasjoner, hvorav cirka 40 er publisert i vitenskapelige tidsskrift, fem som bøker og åtte som bokkapitler. Han veileder tre doktorgradsstudenter. Han har presentert sin forskning på en rekke nasjonale og internasjonale vitenskapelige konferanser. Han er en av initiativtakerne til Forum for Familieforskning, et uformelt nettverk av norske forskere og fagfolk som er involvert /interessert i forskning innen familiefeltet. Han er også leder for den nyetablerte Bergen Family Research Group. Han fikk Åsa Gruda Skars minnepris for 2008, for formidling og popularisering av psykologi. Han har tre ganger blitt tildelt Det psykologiske fakultets formidlingspris (1999, 2002 og 2007), blant annet for medvirkning til fire ulike populærvitenskapelige TV-seier, og en rekke intervjuer i ulike medier. Også i 2010 har han drevet utstrakt formidlingsvirksomhet. Han har vært intervjuet i ulike medier (aviser, ukeblad, radio, TV og nettsteder) et hundretalls ganger. Han har dessuten holdt omkring 20 foredrag/kurs for ulike grupper fagfolk dette året, både i Norge, Sverige og Danmark.

Førsteamanuensis og førstelektorer

Jorunn Drageset

Jorunn Drageset er førsteamanuensis/postdoc ved Institutt for sykepleie/Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun er utdannet sykepleier, og har hovedfag i helsefag fra Universitet i Bergen. Drageset har lederutdanning og videreutdanning i eldreomsorg. Tidligere har hun vært med i utviklingen av en videreutdanning i palliativ behandling på Haraldsplass Diakonale Høgskole. I 2010 var hun medansvarlig for opprettelsen av en ny tverrfaglig videreutdanning i eldreomsorg som startet høsten 2010 ved Høgskolen i Bergen.

Dragset disputerte våren 2009 med avhandlingen «Health-related quality of life among nursing home residents». I 2010 fikk Dragset 3 års Postdoc midler

fra den Norske kreftforening. Hun jobber nå med prosjektet: « Eldre kreftpasienter på sykehjem: Helserelatert livskvalitet, mestring, sosial støtte – en longitudinell studie». Hennes forskningsinteresser er sykehjemsbeboeres helse og livskvalitet, eldre, eldreomsorg, sykehjemsomsorg, sykehjemsorganisering, kronisk syke eldre og Eldres fysiske og psykososiale behov, samt eldre og kreft.

Drageset deltar i forskningsgruppen Omsorg for eldre som ledes av førsteamanuensis Frode Jacobsen ved Høgskolen i Bergen. I denne forskningsgruppen settes det på å utvikle en spisskompetanse innen omsorg for eldre. Forskergruppen består av deltakere fra Høgskolen i Bergen, Universitetet i Bergen, USA og Nederland. Videre er Drageset medlem av forskningsgruppen Livskvalitet (2009-dd). Denne gruppen består av ansatte og doktorgradskandidater fra Institutt for samfunnsmedisinske fag og ansatte fra andre institusjoner. I tillegg er Drageset knyttet til Kavli Forskningscenter for aldring og demens og er medlem i Kavli forskningsnettverk der forskere både nasjonalt og internasjonalt er representert. Drageset er prosjektansvarlig for en oppfølgingsstudie (fem år) av samme pasientgruppe som var inkludert i doktorgradsstudien. Hun sitter også i redaksjonskomiteen for tidsskriftet Geriatrisk sykepleie.

Birgitte Espehaug

Birgitte Espehaug har hovedfag innen statistikk, og fullførte sin doktorgrad i 1998. Hun ble ansatt som førsteamanuensis i 20 prosent stilling ved Senter for kunnskapsbasert praksis i mai 2008. Sin hovedstilling har hun ved Nasjonalt register for leddproteser som driftes av Helse Bergen HF og Helse Vest RHF. Registeret har som formål å drive kvalitetssikring av prote-sekirurgien i Norge, for slik å være med på å etablere best mulig behandling for denne pasientgruppen. Hennes faglige bakgrunn har i hovedsak vært relat-ert til registerbasert forskning med fokus på analyse

av levetid, men hun deltar også i planlegging og analyse av flere randomiserte kliniske studier.

Ved Senter for kunnskapsbasert praksis underviser Espehaug masterstudenter i statistisk metode. Hun deltar også i veiledning av master og PhD studenter. Våren 2010 hadde hun et tre-dagers kurs i bruk av statistikk programvaren SPSS, og høsten 2010 to to-dagers kurs (grunnkurs og videregående). Disse kursene har hatt både lokale og eksterne deltakere.

Marit Graue

Marit Graue er ansatt som førsteamanuensis ved Institutt for sykepleie og Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun har også en bistilling ved Barneklubben, Haukeland universitetssjukehus i Bergen. Graue veileder studenter på bachelor- og videreutdanningnivå ved Institutt for sykepleie.

Graue er leder for forskningsgruppen DIABEST (Diabetes research group for best practice), en forskningsgruppe hvor diabetesforskere ved Høgskolen i Bergen (HiB), Universitetet i Bergen (UiB) og Universitet i Stavanger samarbeider om ulike prosjekt. Foruten diabetesforskning er Graue involvert i prosjekt relatert til testing av psykometriske egenskaper ved måleinstrumenter for kartlegging av psykososial helse, og prosjekt tilknyttet ernæringsrådgivningen ved Helse Bergen, hvor det bl.a. er utviklet screeningverktøy for ernæringsstatus hos barn innlagt på sykehus. Hun er også involvert i prosjekt relatert til ekstremt for tidlig fødte barn, og barn med CP, samt ulike prosjekt innen kunnskapsbasert praksis.

Graue har samarbeidspartnere både i spesialist- og kommunehelsetjenesten i Helse Vest, i Norden og Australia. Sammen med Monica W. Nortvedt og Berit Rokne (UiB) leder Graue arbeidet i Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag som er tildelt 10.5 mill fra Helse Vest i perioden 2009-2014. Graue er nestleder i Medisinsk fagråd i Diabetesforbundet (DF). Hun deltar også i Editorial Board for tidsskriftene European Diabetes Nursing og Diabetesforum.

Esther Hjälmhult

Esther Hjälmhult er førsteamanuensis på Institutt for videreutdanning, helsesøsterutdanningen, og tilknyttet Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun er programleder for satsingsområdet Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis. For forskningsaktiviteter ved Avdeling for helse- og sosialfag, har hun i 2010 arrangert kurs i kvalitativ metode på PhD-nivå (10 studiepoeng) i samarbeid med Kirsten Lomborg fra Aarhus Universitet. Hun har drevet «skrivegrupper» for kolleger for å stimulere i skriveprosessen av artikler og rapporter.

Hjålmhult har vært ansatt ved Høgskolen i Bergen siden 1984 som lærer, avdelings- og studieleder. Hun har erfaring som helsesøster, og har drevet prosjekter og utredningsarbeid innen helsestasjon- og skolehelsetjeneste. Våren 2007 disputerte hun for dr.polit-graden med avhandlingen «Erobring av handlingsrom. Helsesøsterstudenters læring i praksis».

Hjålmhult har vært veileder i høgskolens førstelektorprogram og til dels for kolleger i programområdet. Hjålmhult deltar i det strategiske forskningsprogrammet innen kunnskapsbasert praksis og leder prosjektet «Hjemmebesøk til familie med nyfødt barn – utvikling og dokumentasjon av praksis». Dette er et samarbeidsprosjekt med Bergen kommune, Årstad bydel, med fokus på helsetjenesteforskning og brukerundersøkelser i det forebyggende arbeidet. Hun og samarbeidspartnere har gjennomført undersøkelsen: «Mødres erfaringer etter hjemkomst med nyfødt barn» og skriver artikler om resultatene.

Grete Oline Hole

Grete Oline Hole er førstelektor. Hun er utdannet sykepleier fra Haukeland Sykepleierhøgskole og cand. polit. med hovedfag i sosiologi. Hun har også videreutdanning innen pedagogikk, e-læring og kunnskapsformidling. For tiden er hun tilknyttet Senter for kunnskapsbasert praksis.

Hennes forskningsfokus er bruk av sosiale medier og utvikling av profesjonskompetanse, samarbeidslæring og nettstøttet undervisning innen høyere utdanning.

Hole er aktiv i forskningsgruppen rundt det EU-støttede SW-VirCamp -prosjektet. Prosjektet ledes av førstelektor Anne Karin Larsen ved Institutt for vernepleie og sosialt arbeid, og inkluderer 12 europeiske partnere fra forskjellige universitet og høgskoler.

Hole deltar i den internasjonale forskningsgruppen knyttet til Community Work in Social Work Education. Hun er også med i Produktive Brudd ved Høgskolen i Bergen, og i Forum for Profesjonsstudier (FORPRO).

Våren 2010 gjennomførte Hole en pilot-studie i bruk av nettressursen www.kunnskapsbasertpraksis.no for kompetanseutvikling i klinisk praksis. Dette inngikk som en mindre del av samarbeidsprosjektet Barneklubben som læringsarena for Kunnskapsbasert praksis ledet av Marit Graue.

Grete Oline Hole er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet som vara-medlem i

den regionale komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK VEST for perioden 01.juli 2009- 30. juni 2013. Fra våren 2008 har hun vært administrativt ansvarlig for Utviklingsmidler til samarbeid mellom Bergen kommune og Betanien diakonale høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole og Høgskolen i Bergen. Hun er også Avdeling for helse og Sosialfag sin representant i Kontaktgruppen for samlokalisering i nybygg på Kronstad 2014.

Marjolein M. Iversen

Marjolein M. Iversen er førsteamanuensis på Institutt for sykepleie og tilknyttet Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun er utdannet sykepleier, har videreutdanning i eldre og kronisk syke og hovedfag i helsefag fra Universitet i Bergen. Ved siden av undervisning på videreutdanning i diabetessykepleie og bachelorutdanning i sykepleie jobber Iversen med egen forskning.

Iversen disputerte for ph.d-graden i 2010 med avhandlingen: *An epidemiologic study of diabetes-related foot ulcers. Issues related to prevention and mortality based on the Nord-Trøndelag Health study (HUNT2)*. Hennes forskningsinteresser er epidemiologi, diabetes, primær og sekundær forebygging innen diabetes, eldre og helsetjenesteorganisering. Hun deltar i forskningsgruppen DIABEST som ledes av førsteamanuensis Marit Graue. Hun er også tilknyttet forskningsgruppen for livsstilsepidemiologi (EPIFORSK) ved Institutt for samfunnsmedisinske fag, Universitet i Bergen, ledet av professor Grethe Tell.

Gjennom Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag har Iversen i 2010 hatt en 20 % postdoc stilling ved Stavanger Universitetssykehus der hun er involvert i oppstarten av et forskningsprosjekt. Prosjektet har som mål å undersøke om bruk av telemedisinsk utstyr i hjemmesykepleien vil bidra til at oppgaver flyttes fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Prosjektet vil kunne bidra med ny kunnskap om hvordan helsetjenesten kan møte noen av utfordringene på diabetesområdet på en systematisk og offensiv måte. I 2010 fikk prosjektet tildelt midler fra Helse Vest (Såkmildler).

Iversen har også deltatt i arbeidet med oversetting og psykometrisk testing av internasjonale spørreskjemaer om diabetes og psykososial helse i DIABEST gruppen. Videre deltar hun i et sykepleiefaglig samarbeidsprosjekt mellom Sverige, Danmark, Island og Norge.

Iversen har ledet arbeidet med søknad om etablering av mastergrad i klinisk

sykepleie ved Høgskolen i Bergen. Studiet ble akkreditert av NOKUT i desember 2010.

Gro Jamtvedt

Gro Jamtvedt er tilsatt i 20 prosent på Senter for kunnskapsbasert praksis, og sitter i senterets styringsgruppe. Hun har sin hovedstilling som avdelingsdirektør i Avdeling for kunnskapsbasert praksis ved Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten. Hun er utdannet fysioterapeut, har en Mastergrad i Public Health samt en PhD innen kunnskapsbasert praksis og kvalitetsmåling i fysioterapi i primærhelsetjenesten.

Ved siden av å lede avdelingen på Kunnskapscenteret arbeider hun med systematiske oversikter, undervisning i kunnskapsbasert praksis og egen forskning. På Senter for kunnskapsbasert praksis har Jamtvedt undervist på mastergradsutdanningen i KBP og på videreutdanningen «Å arbeide og undervise kunnskapsbasert». Hun er medforfatter på boken med samme tittel. Jamtvedt er også medforfatter og veileder på systematiske oversikter som er initiert i Bergen.

Kirsten Lomborg

Kirsten Lomborg er førsteamanuensis (20 %) ved Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun har sin hovedstilling som lektor og avdelingsleder ved Institut for Folkesundhed, Afdeling for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet, Danmark.

Lomborg er utdannet sykepleier, cand.cur., exam. art. (filosofi) og PhD. Forskningsmessig er hun bl.a. opptatt av brobygging mellom klinikk og universitet, samt formidling og implementering av kvalitative forskningsresultater. Hennes primære forskning dreier seg om sykepleie til pasienter med kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS). Hun leder to forskningsgrupper og er medlem av en tredje: 1. Omsorgstjenester som styrker pasienters egenomsorg i alle faser av KOLS og 2. Sunne valg og vaner i hverdagen med kronisk sykdom og 3. Praktiske ferdigheter i sykepleie. De to førstnevnte er forankret ved Afdeling for Sygeplejevidenskab, den tredje er forankret ved universiteter og høyskoler i Norge og Danmark. Metodisk omfatter hennes kompetanse forskjellige kvalitative metoder, men spesielt grounded theory og interpretive description.

I Danmark underviser og veileder Lomborg PhD-studerende leger, tannleger, fysioterapeuter, sykepleiere m.fl. ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, samt kandidat- og masterstudenter ved Afdeling for Sygeplejevidenskab og bachelorstudenter ved Institut for Folkesundhed. Ved Senter for kunnskapsbasert praksis har Lomborg sammen med førsteamanuensis Esther Hjälmhult for tredje gang gjennomført kurset: «Kvalitativ forskning i teori og praksis». Kurset, som er på PhD-nivå, omfatter fire moduler og avsluttes med eksamen.

Kjersti Lønning

Kjersti Lønning er utdannet human fysiolog fra Universitet i Bergen (cand. scient 1992 og dr. Scient 1997). Hun har jobberfaring fra Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS), søvnklinikk og som forsker på et genterapiprojekt innen brystkreft ved Universitetet i Bergen (postdoc, 2000-2005).

Lønning er også sykepleier med bachelorutdanning fra Høgskolen i Bergen (2005-2008). Hun ble ansatt som førsteamanuensis ved Senter for kunnskapsbasert praksis høsten 2008. Hun jobber med mastergradsutdanningen i kunnskapsbasert praksis i helsefag. I tillegg til å undervise og veilede mastergradstudenter har hun ansvar for evaluering av utdanningen.

Anne-Mette Magnussen

Anne-Mette Magnussen er førsteamanuensis på Institutt for vernepleie og sosialt arbeid, og er programleder for satsingsområdet samfunnsarbeid og sosial marginalisering. Hennes forskningsinteresser er spesielt knyttet til institusjonell teori, demokratiteori og rettsliggjøringsprosesser. Særlig er hun opptatt av virkninger av rettsliggjøringsprosesser i helsesektoren. Spørsmål som stilles er: Hvilken betydning har det at juridisk tenke- og handlemåte kommer inn i felt som medisin og sykepleie? Hvordan påvirkes praksis innen helsesektoren av rettsliggjøring? Hvordan påvirker rettsliggjøring brukermedvirkning, og hva er betingelser for at rettsliggjøring vil styrke eller svekke demokratisk politikk?

Magnussen og Even Nilssen deltar i forskerprosjektet «Rettsliggjøring og sosialt medborgerskap» finansiert av Norges Forskningsråd gjennom VAM programmet. Prosjektet er et samarbeid mellom Rokkansenteret, Universitetet i Bergen

og Høgskolen i Bergen og er tildelt 14 millioner kr. over en treårsperiode med oppstart 01.01.2011.

Magnussen har i hovedsak arbeidet med å styrke forskningsaktiviteten knyttet til masterstudiet i samfunnsarbeid i 2010, og er leder for utviklingen av et strategisk forskningsprogram med tittel Produktive brudd. Sentrale forskningstema innen programmet er samfunnsarbeid, funksjonshemmende barrierer og som nevnt rettsliggjøringsprosesser i helsesektoren. Magnussen er veileder for stipendiaten Anna Banasiak som arbeider med problemstillinger knyttet til rettsliggjøringsprosesser i psykiatrien. Magnussen har i 2010 hatt ansvar for seminarer der ansatte ved AHS har presentert og diskutert egne forskningsprosjekter, for publiseringsgrupper og har formidlet resultater fra egen forskning i flere sammenhenger sist på Neon-konferansen i Bodø i november.

Stipendiater

Vigdis Aasheim

Vigdis Aasheim er høgskolelektor/jordmor ved Institutt for videreutdanning, Jordmorutdanningen hvor hun arbeider med undervisning og veiledning av jordmorstudenter. I forbindelse med sitt doktorgradsarbeid har hun fra 2010 hatt kontor ved Senter for kunnskapsbasert praksis.

Aasheim er doktorand ved Karolinska Institutet i Stockholm, Institutionen för kvinnors och barns hälsa. Prosjektet er en del av et paraplyprosjekt om eldre førstegangsfødende kvinner. Tittelen på dette delprosjektet er «Psychological well being in older first time mothers». Dette er en studie der sammenhengen mellom økende alder og psykisk helse studeres. Psykisk helse måles i form av symptomer på angst og depresjon (artikkel 1), tilfredsstillelse med livet (artikkel 2), opplevelse av fødselen (artikkel 3) og web kommunikasjoner om eldre fødende (artikkel 4). I de tre første arbeidene brukes data fra Mor Barn-undersøkelsen i Norge og Medisinsk Fødselsregister. Prosjektet er finansiert med midler fra det svenske forskningsrådet og med FoU-tid fra Høgskolen i Bergen.

Ragnhild Øye Bjarkøy

Ragnhild Øye Bjarkøy har arbeidet som høgskolelektor ved Senter for kunnskapsbasert praksis siden 2007. Hun er utdannet sykepleier ved Høgskolen i Ålesund og Pacific Lutheran University, USA, og har mastergrad i sykepleievitenskap fra Universitetet i Bergen (2007). Tidligere har hun arbeidet som sykepleier og assisterende gruppeleder i hjemmesykepleien i Bergen.

Bjarkøy ble ansatt som stipendiat ved Høgskolen i Bergen høsten 2009. Doktorgradsprosjektet omhandler helserelatert livskvalitet blant personer med diabetes type 1 og type 2. I 2010 har hun hovedsakelig arbeidet med analyse av kvantitativt datamateriale, i tillegg til sensur- og veiledningsarbeid ved senteret. Bjarkøy deltok på den nasjonale konferansen for diabetesstipendiater i Oslo i mars, nordisk samling for diabetesstipendiater i Bergen i mai, og nordisk samling for PhD-stipendiater i Finland i desember 2010.

Birgitte Graverholt

Birgitte Graverholt er sykepleier og PhD-stipendiat ved Senter for kunnskapsbasert praksis. Hun har videreutdanning i Critical Care Nursing, samt masterutdanning fra Flinders University, Adelaide, Australia. Graverholt har klinisk erfaring fra akuttmottak og intensiv- og overvåkingsavdeling. Hun har vært knyttet til Senter for kunnskapsbasert praksis siden 2005, først i bistilling kombinert med klinisk arbeid, deretter i full stilling fra 2006.

PhD-stillingen til Graverholt finansieres av Høgskolen i Bergen. Prosjektet er knyttet til Løvåsen undervisningssykehjem og et samhandlingsprosjekt som er forankret der og i Helse-Bergen. Som første delprosjekt i doktorgraden har hun kartlagt sykehusinnleggelses av sykehjemsboere. Denne delstudien er et viktig bakteppe for bedre samhandling av helsetjenestene til sykehjemsboere på tvers av nivåene. Dette prosjektet går inn under forskningsprogrammet «Forskning om kunnskapsbasert praksis» i det strategiske forskningsprogrammet.

Graverholt er knyttet til mastergraden i kunnskapsbasert praksis i helsefag i 25 prosents stilling, der hun det siste året har hatt noe undervisning og sensurering, men mest veiledning.

Arvid Steinar Haugen

Haugen er anestesisykepleier og har jobbet med infeksjonsmedisin, fagutvikling i Kirurgisk Service Klinikk ved Haukeland universitetssjukehus og som høgskolelærer på videreutdanning i anestesisykepleie ved Høgskolen i Bergen. I 2007 tok han mastergrad ved institutt for samfunnsmedisinske fag, seksjon for sykepleievitenskap, og i 2011 ble han tatt opp som stipendiat ved Universitetet i Bergen med Helse Vest-stipend.

Siden 2008 har Haugen vært engasjert rundt bruk av sjekklister i operasjonsavdelingen, med flere prosjekter som har ledet frem til utvikling av et doktorgradsprosjekt. Doktorgradsprosjektet har fokus på effekt av innføring av sjekklister for Trygg Kirurgi i operasjonsavdelingen. Effektmål er sikkerhetskultur blant operasjonspersonalet og morbiditet og mortalitet hos operasjonspasienter.

Doktorgradsprosjektet veiledes av professor Stig Harthug, dr med Eirik Søfteland og professor Monica W. Nortvedt. Prosjektet er tilknyttet det strategiske satsningsområdet for helsefaglig forskning i Helse Vest. Flere av mastergradstudentene ved Senter for kunnskapsbasert praksis er knyttet til Trygg Kirurgi-prosjektet.

Anne Haugstvedt

Anne Haugstvedt er utdannet sykepleier, helsesøster og sosiolog. Hun er for tiden stipendiat (75 prosent) og høgskolelektor (25 prosent) ved Senter for kunnskapsbasert praksis og Institutt for sykepleie. Haugstvedt startet i stipendiatstillingen 1. mars 2008.

Haugstvedts PhD-prosjekt har tittelen «Diabetes og psykososial helse» og er en studie blant foreldre til barn med diabetes. Prosjektet er finansiert med midler fra Helse Vest og er en del av strategisk forskningsprogram for helsefag i Helse Vest. Hovedformålet med prosjektet er å studere sammenhenger mellom psykososiale, sosioøkonomiske og relasjonelle forhold hos foreldre til barn med diabetes og medisinske forhold hos barnet. To hundre foreldre (103 mødre og 97 fedre) til 115 barn i alderen 0 til 15 år med type 1 diabetes har deltatt i studien. Haugstvedt har de siste årene deltatt i arbeid med oversetting av internasjonalt

brukte spørreskjemaer om diabetes og psykososial helse. Oversetting og bruken av skjemaet Hypoglycemia Fear Survey har medført deltakelse i et internasjonalt samarbeid omkring temaet frykt for hypoglykemi. Dette samarbeidet ledes av Professor Linda Gonder-Frederick ved University of Virginia, USA. I september i år fikk Haugstvedt pris for beste presentasjon på en internasjonal konferanse for sykepleiere innen diabetes. Presentasjonen tok for seg temaet frykt for hypoglykemi hos foreldre til barn med diabetes og hadde fokus på forskjeller mellom mødre og fedre.

Ved siden av egen forskning er Haugstvedt knyttet til videreutdanningen i klinisk sykepleie – diabetessykepleie, der hun i tillegg til administrativt arbeid underviser og veileder studenter.

Sonja Mellingen

Sonja Mellingen er psykologspesialist med fordypning i rus og avhengighetsproblematikk. Hun er ansatt som stipendiat i fire år, og startet ved senteret i mai 2010. Mellingen kommer fra en stilling som spesialkonsulent ved KoRUS Bergen (Kompetansesenter rus, region vest, Bergen) i Stiftelsen Bergensklinikkene. Her arbeidet hun med kompetansehevende tiltak knyttet til russpørsmål omkring forebygging, tidlig intervensjon, og behandling. Mellingen har særlig vært opptatt av arbeid omkring kjønns spørsmål i rusfeltet, men har også jobbet som koordinator for et prosjekt knyttet til samarbeid mellom hjem og skole. Hun er utdannet MI-instruktør (Motivational Interviewing), og underviser i denne metodikken både ved høgs-kolen og i regi av Bergensklinikkene.

Doktorgradsarbeidet til Mellingen er knyttet opp til professor Frode Thuens prosjekter om familie- og samlivsspørsmål. Mellingen ser på sammenhengen mellom samlivskvalitet og alkoholbruk. Avhandlingen baserer seg på Mor-Barn-dataene, og er et samarbeid mellom Psykologisk fakultet, Universitetet i Bergen, SERAF (Senter for rus- og avhengighetsmedisin, Universitetet i Oslo) og Høgskolen i Bergen.

Jannike Mohn

Jannike Mohn er utdannet sykepleier og spesialist i uroterapi fra Universitetet i Göteborg. Hun tok master i helsefag, studieretning sykepleievitenskap ved Universitetet i Bergen (2008) og gjorde en klinisk masteroppgave med fokus på blæredysfunksjoner og adferdsendring hos barn/unge. Hun har arbeidet ved Haukeland universitetssjukehus (HUS) siden 1984 og har siden 1999 ledet den norske videreutdanningen i uroterapi ved Høgskolen i Bergen. Fra 1.mars 2010 har Mohn vært stipendiat ved Senter for kunnskapsbasert praksis, finansiert av eksterne midler. Hun er

tilknyttet strategisk forskningsprogram i Helse Vest.

Doktorgradsprosjektet er en intervensjonsstudie ved Medisinsk poliklinikk, HUS. Prosjektet retter seg mot personer mellom 26-55 år som har hatt diabetes mellitus type 1 i ett år eller mer, og som har for høye blodsukkerverdier og dermed står i fare for å utvikle senkomplikasjoner på grunn av sin diabetes. Studiens hovedformål er å teste effekt av en spesielt tilrettelagt metode, «Guided egenbeslutning (GEB)», i sykepleiekonsultasjonen. Gjennom tilrettede refleksjonsark og gruppesamlinger testes adferdsendring, psykososial helse og livskvalitet hos personer med diabetes. Pasientene bruker egen innsikt og erfaring til å reflektere over diabetesreguleringen og hvordan sykdommen påvirker hverdagen. Metoden som skal brukes er utviklet i Danmark og har vist seg effektiv i en tidligere mindre studie blant voksne med diabetes i Danmark. Studien inngår i et dansk/norsk forskningssamarbeid mellom DIABEST forskningsgruppe, Bergen og Steno Diabetes Senter, København. GEB-metoden testes parallelt ved flere andre sentre og blant andre pasientgrupper i Danmark.

Mohn deltar i forskningsgruppen DIABEST . Hun har bidratt med undervisning ved videreutdanning i diabetesykepleie, og er medlem av DESG (Diabetes Educational Study Group), en europeisk samarbeidsgruppe innen diabetes og undervisning og en undergruppe av EASD (European Association for the Study of Diabetes).

Anne Britt Vika Nilsen

Anne Britt Vika Nilsen er høgskolelektor/jordmor ved Institutt for Videreutdanning, Jordmorutdanningen. I forbindelse med sitt doktorgradsarbeid har hun fra 2010 hatt kontor ved Senter for kunnskapsbasert praksis.

Vika Nilsen er doktorand ved Karolinska Institutet i Stockholm, Institutionen för kvinnors och barns hälsa. Prosjektet hennes er en del av et større svensk-norsk prosjekt «Postponing childbirth – predictors and outcomes». Tittelen på Vika Nilsens delprosjekt er «Factors associated with high maternal and paternal age when having the first baby».

Prosjektet har målsetting om å undersøke følgende:

- 1 Hva er «eldre» i denne sammenheng?
- 2 Hva **kjennetegner** kvinner og menn som får sitt første barn sent i livet?
- 3 Kan man **predikere** hvilke kvinner og menn som er barnløse etter 30?

I del 1 og 2 brukes data fra Mor Barn-undersøkelsen i Norge og Medisinsk Fødselsregister. I del 3 benyttes data fra en nasjonal svensk studie, The Young Adult Panel Study (YAPS-study) og data fra Statistiska centralbyråen. Prosjektet ledes av professor Ulla Waldenström og er finansiert med midler fra det svenske forskningsrådet og med FoU-tid fra Høgskolen i Bergen.

I tillegg til doktorgradsarbeidet arbeider Vika Nilsen som lektor ved jordmorutdanningen, med undervisning og veiledning av jordmorstudenter.

Nina Rydland Olsen

Nina Rydland Olsen er stipendiat ved Senter for kunnskapsbasert. Hun har tidligere erfaring som høgskolelektor ved Institutt for fysioterapi, og startet som stipendiat ved senteret i august 2007. Doktorgradsarbeidet veiledes av professor Jan Magnus Bjordal (UiB/HiB), dr. Peter Bradley (Suffolk Primary Care Trust), professor Monica Nortvedt (HiB) og professor Trond Riise (UiB). Doktorgradsprosjektet er tilknyttet strategisk forskningsprogram for kunnskapsbasert praksis i helsefag i Helse Vest.

I doktorgradsarbeidet ser Rydland Olsen på implementering og evaluering av kunnskapsbasert praksis med spesielt fokus på fysioterapiutdanningen. Det første prosjektet er en fokusgruppeundersøkelse blant tredjeårsstudenter i fysioterapi, deres praksisveiledere og kontaktlærere. Hensikten med prosjektet er å belyse oppfatninger, opplevelser, erfaringer og holdninger knyttet til bruk av KBP i praksisstudiene. Intervjuene ble gjennomført våren 2007, og artikkelen skrives nå.

Det andre prosjektet er en kontrollert før og etter evaluering av en intervensjon, der et undervisningsopplegg kalt «Kunnskapsbasert praksis for praksisveiledere» testes ut over to semestre høsten og våren 2009. Fysioterapeuter som er praksisveiledere ved Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) og Haukeland universitetssjukehus (HUS) deltok på undervisningsopplegget, mens praksisveiledere utenfor HUS og HDS utgjorde sammenligningsgruppen. I prosjektet blir studenter ved HUS og HDS sammenlignet med studenter ved de øvrige praksisplasser. Undervisningsopplegget er gjennomført. Deltakelse i undervisningsopplegget ga seks studiepoeng. Kunnskaper, ferdigheter, holdninger og atferd relatert til KBP er testet både blant praksisveiledere og studenter før og etter undervisningsopplegget, samt seks måneder etter avsluttet intervensjon, ved hjelp av tre ulike evalueringsverktøy som er oversatt fra engelsk til norsk av Rydland Olsen høsten 2008. Datainnsamlingen er avsluttet.

Begge prosjektene er samarbeidsprosjektet mellom Senter for kunnskapsbasert praksis, Institutt for fysioterapi, HiB, HUS og HDS. Prosjektgruppen består av prosjektleder Hildegunn Lygren (Institutt for fysioterapi, HiB), stipendiat Nina Rydland Olsen (Senter for kunnskapsbasert praksis), Bård Bogen (HDS), Torunn Urnes Meyer (HUS) og Bente Frisk (HUS).

Ingrid Spjeldnes

Ingrid Onarheim Spjeldnæs er doktorgradsstipendiat med kontorplass ved senteret. Hun er tatt opp som doktorgradsstudent ved Senter for Internasjonal Helse, Medisinsk/Odontologisk Fakultet, Universitetet i Bergen. Spjeldnæs er psykologisk samfunnsviter med hovedfag i psykologi fra NTNU 2002.

Doktorgradsprosjektet handler om familieverdier i et semi-ruralt, fattig område i provinsen Limpopo i Sør Afrika. Dette er en del av et større internasjonalt prosjekt, Values of Children, som tar sikte på å utforske endring og kontinuitet i fertilitetsholdninger i tre generasjoner kvinner

i en rekke land. Familieverdier analyseres fra et sosialpsykologisk ståsted med fokus rettet mot de store sosiale og helsemessige utfordringene sørafrikanske familier har stått overfor i de siste tiårene.

Spjeldnæs har hatt undervisning for PRASØR (forberedelseskurs for studenter som skal ha praksisopphold i land i Sør) høsten 2010. Hun er medlem i to forskningsgrupper ved Universitetet i Bergen; The Society and Workplace Diversity group og Global Health: Ethics, Economics and Culture.

Spjeldnæs kom tilbake fra permisjon september 2010.

Prosjektansatte

Bente Frisk

Bente Frisk er utdannet fysioterapeut og er spesialist i rehabilitering med fordypning innen hjerte- og lungefysioterapi. Hun har hovedfag i helsefag, studieretning fysioterapivitenskap fra Universitetet i Bergen (2004). I 2010 har hun jobbet 50 prosent administrativt med «Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag», en av Helse Vests strategiske satsinger, og vært en del av ledergruppen i satsingen. Hun har i tillegg jobbet med forskning og fagutvikling ved Fysioterapiavdelingen, Haukeland universitetssjukehus (HUS), har vært tilknyttet mastergradsstudiet i klinisk fysioterapi ved Høgskolen i Bergen (HiB) og Senter for kunnskapsbasert praksis.

Stillingen ved senteret har i hovedsak vært knyttet opp mot Strategisk forskningsprogram innen kunnskapsbasert praksis ved HiB og forskningsprogrammet i Helse Vest. Frisk sitter også i en arbeidsgruppe ved HiB som skal utvikle internkontrollsystem for forskningsprosjekter som faller inn under personvern- og helseforskningsloven. Gruppen skal også utarbeide rutiner for sikker oppbevaring av forskningsdata.

Frisk er med i en arbeidsgruppe i regi av Helsedirektoratet som utarbeider nasjonale retningslinjer for KOLS. I tillegg er hun med i studien Bergen-KOLS som er forankret ved Lungeavdelingen, HUS, hvor hun har et delprosjekt med tittelen «Betydning av fysisk utholdenhet og arbeidskapasitet i rehabilitering av pasienter med KOLS».

Gabrielle Holmefjord

Gabrielle Holmefjord er ansatt som høgskolelektor ved Senter for kunnskapsbasert praksis.

Hun er utdannet psykiatrisk sykepleier og har mange års klinisk erfaring fra Australia og Norge. Hun har mastergrad i helsefremmende og forebyggende arbeid, videreutdanning i Kvalitativ metode i teori og praksis, og videreutdanning i Å arbeide og undervise kunnskapsbasert. Hun har tidligere arbeidet som forskningssassistent ved Hemil-senteret, UiB, og som koordinator

for bachelor- og masterprogrammene i helsefremmende arbeid ved UiB.

Holmefjords forskningsinteresser inkluderer helsefremmende arbeid, sosiale relasjoner og helse, diabetes, salutogenese, empowerment, sosiale ulikheter og etnisk helse. Hun jobber på et prosjekt innen diabetes som er et samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Bergen og Stavanger universitetssykehus.

I 2010 har Holmefjord holdt forskningsmetodekurs for bachelorstudenter i ergoterapi,

undervist i forskningsmetode på Desentralisert sykepleie, vært veileder for studenter på Videreutdanning i Ppsykisk helse for barn og unge og Videreutdanning i psykisk helsearbeid, samt hovedveileder for to masterstudenter i kunnskapsbasert praksis. Videre har Holmefjord oversatt spørreskjemaet «A survey of factors influencing the development of evidence-based practice among community health nurses» fra engelsk til norsk sammen med en masterstudent i kunnskapsbasert praksis som skal bruke dette skjemaet i sin masteroppgave.

Holmefjord er medlem av IUHPE Thematic Working Group on Salutogenesis og har tidligere jobbet som medredaktør i IUHPE-tidsskriftet Promotion & Education.

Anders Reiersgaard

Anders Reiersgaard er universitets- og høyskolelektor, og har hatt bistilling som skrivelektor ved HiB siden høsten 2009. Reiersgaard er ansvarlig for skriveundervisningen for masterstudenter ved HiB.

Han er ellers ansatt ved Universitetet i Bergen, Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, hvor han underviser i kursene Akademisk skriving og Examen philosophicum. Han har hovedfag i filosofi, med litteraturvitenskap, psykologi og pedagogikk i fagkret-

sen. Reiersgaards vitenskaplige interesser favner om fenomenologi, litteratur- og vitenskapsteori, argumentasjonsteori og pedagogikk.

Siden 2001 har han vært med på å utvikle skrivekurset Akademisk skriving ved Universitetet i Bergen. Han er også medforfatter av læreboken *Tekstens autoritet* fra 2007. I tillegg har han skrevet en rekke veiledninger og bakgrunnstekster innen tolknings- og argumentasjonsanalyse som brukes ved Examen philosophicum.

Liv Irene Ruud

Liv Irene Ruud arbeider som prosjektleder ved Senter for kunnskapsbasert praksis, samtidig som hun tar mastergrad i helse- og sosialfag ved Høgskolen i Volda. Hun er sykepleier med videreutdanning i sykepleie til akutt og kritisk syke barn, og har 10 års erfaring som spesialsykepleier ved Barneklubben på Haukeland universitetssjukehus.

I 2008 fikk Ruud innvilget søknad om prosjektmidler fra utviklingsmidler i Bergen kommune, og har i 2009/10 arbeidet med fagringer i sykehjem. Til sammen seks sykehjem deltok, og prosjektet ble avsluttet i februar 2010. Ruud evaluerer prosjektet i sin masteroppgave. På videreutdanning i kunnskapsbasert praksis har Ruud vært veileder og sensor på eksamensoppgaver, og har undervist om kunnskapsbasert praksis eksternt. Ruud har ansvar for utvikling av nettsiden www.kunnskapsbasertpraksis.no i samarbeid med Kunnskapscenteret.

Anne Kristin Snibsøer

Anne Kristin Snibsøer er sykepleier og har sin kliniske erfaring fra akuttmedisin, infeksjonsmedisin og eldreomsorgen. Hun har tidligere arbeidet ved bachelorutdanningen i sykepleie, Høgskolen i Bergen. Snibsøer tar mastergrad i kunnskapsbasert praksis og har vært ansatt ved Senter for kunnskapsbasert praksis siden august 2009.

Snibsøer har ansvar for videreutdanningen «Å arbeide og undervise kunnskapsbasert». I tillegg til å undervise og veilede studenter er hun med å evaluere videreutdanningen. I masteroppgaven ser hun på holdninger og atferd relatert til kunnskapsbasert praksis hos tidligere deltakere ved videreutdanningen.

Publikasjoner i 2010

Vitenskapelige artikler og doktorgrader

Ankersen L, Lomborg K. Appetitløshed i hverdagen med uhelbredelig kræftsygdom [Loss of appetite and its impact on everyday life with advanced cancer]. *Klinisk Sygepleje [Clinical Nursing]* 2010; 1 (16): 16–28.

Bjordal JM. Treatment of tendinopathies [Behandling av tendinopathi]. (Guest editorial) *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2010; 130: 2337.

Bjordal JM. Review conclusion for low-level laser therapy in shoulder impingement syndrome appears to be sensitive to alternative interpretations of trial results. [letter] *J Rehabil Med.* 2010; 42: 700-1; author reply 701-2.

Bjordal JM. Lopes-Martins R, Johnson MI, Chow R. Inaccuracies in laser therapy meta-analysis for neck pain? [letter]. *J Physiother* 2010; 56 (4): 282.

Bjordal JM, Lopes-Martins RAB, Joensen J, Iversen VV. The anti-inflammatory mechanism of low level laser therapy and its relevance for clinical use in physiotherapy. *Phys Ther Rev* 2010, 15 (4), 286–93

Bjarkøy RØ, Gjengedal E, Wahl AK. Care in the Context of the Complexity of Psoriasis. *Clinical Nursing Research.* 2010; August 3. [Epub ahead of print].

Dahm KT, Brurberg KG, **Jamtvedt G,** Hagen KB. Advice to rest in bed versus advice to stay active for acute low-back pain and sciatica. *Cochrane Database Syst Rev.* 2010; Jun 16;6:CD007612.

De Lima FM, **Bjordal JM,** Albertini R, Santos FV, Aimbire F. Low-level laser therapy (LLLT) attenuates RhoA mRNA expression in the rat bronchi smooth

muscle exposed to tumor necrosis factor-alpha. *Lasers Med Sci.* 2010 Sep; 25 (5): 661-8.

Drageset J, Kirkevold M, **Espehaug B**. Loneliness and social support among nursing home residents without cognitive impairment: A questionnaire survey. *Int J Nurs Stud.* 2010; Oct 12.

Drageset J, Eide GE, Ranhoff AH. Depression is associated with poor functioning in activities of daily living among nursing home residents without cognitive impairment, *Journal of Clinical Nursing*, 2010.

Fersum KV, Dankaerts W, O'Sullivan PB, Maes J, Skouen JS, **Bjordal JM**, Kvåle A. Integration of subclassification strategies in randomised controlled clinical trials evaluating manual therapy treatment and exercise therapy for non-specific chronic low back pain: a systematic review. *Br J Sports Med.* 2010; 44: 1054–1062.

Flottorp SA, **Jamtvedt G**, Gibis B, McKee M. Using audit and feedback to health professionals to improve the quality and safety of health care. (Policy summary). Copenhagen: *WHO Regional Office for Europe, on behalf of the European Observatory on Health Systems and Policies.* 2010.

Glasziou P, Chalmers I, Altman DG, Bastian H, Boutron I, Brice A, **Jamtvedt G**, Farmer A, Ghersi D, Groves T, Heneghan C, Hill S, Lewin S, Michie S, Perera R, Pomeroy V, Tilson J, Shepperd S, Williams JW. Taking healthcare interventions from trial to practice. *BMJ.* 2010; Aug 13;341:c3852. doi: 10.1136/bmj.c3852.

Graue M, **Bjarkøy RØ**, **Iversen MM**, **Haugstvedt A**, Harris J. Integrating evidence-based practise approaches into the curriculum of diabetes nursing education - barriers of research utilization *European Diabetes Nursing* 2010; 7 (1): 10–15.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, **Nortvedt MW**, Aase K, Harthug S. Patient safety in surgical environments: cross countries comparison of psychometric properties and results of the Norwegian version of the Hospital Survey on Patient Safety. *BMC Health Services Research.* 2010; 10: 279.

Haugstvedt A, Wentzel-Larsen T, **Graue M**, Søvik O, Rokne B. Fear of hypoglycemia in mothers and fathers of children with type 1 diabetes is associated with poor glycemetic control and parental emotional distress: a population-based study. *Diabetic Medicine* 2010; 27: 72–78.

Haugstvedt A, Wentzel-Larsen T, Rokne B, **Graue M**. Perceived family burden and emotional distress: similarities and differences between mothers and fathers of children with type 1 diabetes in a population-based study. *Pediatric Diabetes*, 2010; May 26. [Epub ahead of print]

Hjälmhult E. Skal helsesøster tilby hjemmebesøk til alle foreldre med nyfødt barn? *Sundhedsplejersken* 2010; 2: 10–22.

Hole GO, Larsen AK, Hoem J. Promoting the good e-teacher. Didactical Choices when developing E-Pedagogical Competences. *Seminar.net*. 2010; 6 (3): 296–313.

Iversen MM. En epidemiologic study of diabetes-related foot ulcers. Issues related to prevention and mortality based on the Nord-Trøndelag Health study (HUNT2). PhD dissertation University In Bergen, 2010. ISBN 9788230809570.

Jamtvedt G, Herbert RD, Flottorp S, Odgaard-Jensen J, Håvelsrud K, Barratt A, Mathieu E, Burls A, Oxman AD. A pragmatic randomised trial of stretching before and after physical activity to prevent injury and soreness. *British Journal of Sports Medicine* 2010; 44: 1002–1009

Jepsen B, **Lomborg K**, Engberg M. General Practitioners and Involuntary Admission: A qualitative study. *British Journal of General Practice* 2010; 577 (60): 604–606

Leal Junior EC, Lopes-Martins RA, Frigo L, De Marchi T, Rossi RP, de Godoi V, **Bjordal JM** et al. Effects of Low-Level Laser Therapy (LLLT) in the Development of Exercise-Induced Skeletal Muscle Fatigue and Changes in Biochemical Markers Related to Post-Exercise Recovery. *J Orthop Sports Phys Ther*. 2010.

Leal Junior EC, de Godoi V, Mancalossi JL, Rossi RP, De Marchi T, Parente M, Grosselli D, Generosi RA, Basso M, Frigo L, Tomazoni SS, **Bjordal JM**, Lopes-Martins RA. Comparison between cold water immersion therapy (CWIT) and light emitting diode therapy (LEDT) in short-term skeletal muscle recovery after high-intensity exercise in athletes-preliminary results. *Lasers Med Sci*. 2010 Nov 19. [Epub ahead of print]

Lomborg K, Jensen A, Jørgensen L, Nielsen E. Achieving competences in patient-centred care: an evaluation study of a training program in assisted personal body care among respiratory patients. *Journal of Nursing and Health Care of Chronic Illness*. 2010. In press.

Mohn J, Bakke A, Rokne B. Voiding disorders among children and adolescents: surveillance after «voiding school» treatment. *International Journal of Urological Nursing* 2010; 1 (4): 22–32.

Rodkjaer L, Sodemann M, Ostergaard L, **Lomborg K**. Disclosure Decisions: HIV-Positive Persons Coping With Disease-Related Stressors *Qualitative Health Research*. 2010. In press.

Rodkjaer L, Laursen T, Christensen NB, Ostergaard L, **Lomborg K**, Sodemann M. Changes in depression in a cohort of Danish HIV-positive individuals: time for routine screening. *Sexual Health*. 2010. In press.

Sandvik GK, Stokke K, **Nortvedt MW**. Hvilke strategier er effektive ved implementering av kunnskapsbasert praksis i sykehus? – en litteraturstudie. *Sykepleie Forskning* 2010. In press.

Tuntland H, Kjekken I, **Nordheim LV**, Falzon L, **Jamtvedt G**, Hagen KB. The Cochrane review of assistive technology for rheumatoid arthritis. *European Journal of Physical Rehabilitation and Medicine* 2010; 46: 261-68.

Ulveseter G., Breivik K. & **Thuen F**. Health-related adjustment of adolescents in various postdivorce family structures with main focus on father custody with and without a stepmother. *Journal of Divorce and Remarriage*, 2010; 51: 379–395.

Vedelø T W, **Lomborg K**. Reported challenges in nurse-led randomised controlled trials: An integrative review of the literature. *Scandinavian Journal of Caring Science*. 2010 (Early on-line publication July 2010)

Vederhus BJ, Markestad T, Eide GE, **Graue M**, Halvorsen T. Health related quality of life after extremely preterm birth: a matched controlled cohort study. *Health and Quality of Life Outcomes* 2010; 8: 53.

Wolden H, **Iversen MM**, Strand GV. Oral care training in basic education of care professionals. *Gerodontology* 2010; 27: 121–128.

Ågård A, **Lomborg K**. Flexible family visitation in the intensive care unit: Nurses' decision-making. *Journal of Clinical Nursing*, On-line publication Dec. 2010, doi: 10.1111/j.1365-2702.2010.03360.x.

Bøker / kapitler / Informasjons- og undervisningsmaterieell

Graue M, Haugstvedt A. *Opplæring, undervisning og veiledning.* I: Skafjeld A & Graue M (red). Diabetes - forebygging, oppfølging, behandling. Oslo, Akribe forlag, 2010. In press.

Graue M, Rokne B. *Forskning og fagutvikling.* I: Skafjeld A & Graue M (red). Diabetes - forebygging, oppfølging, behandling. Oslo, Akribe forlag, 2010. In press.

Graue M, Rokne B. *Fra ide til prosjekt til formidling.* I: Skafjeld A & Graue M (red). Diabetes - forebygging, oppfølging, behandling. Oslo, Akribe forlag, 2010. In press.

Haugen AS, Drageset S. *Leiring av operasjonspasienten.* I: Hovind IL (red) Anestesisykepleieboka. 2. utgave. Akribe AS. Oslo, 2010. In press

Haugstvedt A. *Diabetes i et livsløpsperspektiv.* I: Skafjeld A & Graue M (red). Diabetes - forebygging, behandling og oppfølging. Oslo, Akribe forlag, 2010. In Press.

Iversen MM, Skafjeld A. *Organisering av helsetjenesten og tverrfaglig samarbeid.* i Skafjeld A & Graue M (red). Diabetes - forebygging, oppfølging, behandling. Oslo, Akribe forlag, 2010. In press.

Lomborg K. Krop og velvære. In: Winther B, Suhr L (eds.). *Grundbog i Sygepleje. Krop og velvære.* København: Munksgaard, 2010 (2. edition).

Reiersgaard A. *Forholdet mellom tolkningslære og argumentasjonsanalyse ved HF beta.* I: Trygve Lavik & Helle Nyvold (red.): *Dannelse i kontekst? ELE-tradisjonen i endring.* Universitetets skriftserie, Universitetet i Bergen, 2010.

Skafjeld A & **Graue M** (red). *Diabetes - forebygging, oppfølging, behandling.* Oslo, Akribe forlag, 2010. In press.

Thuen F. *Kunsten å være voksen.* Oslo, Cappelen Damm 2010. In press.

Fagartikler / kronikker / rapporter

Graue M, Haugstvedt A, Holthe A, Eidset S, Tøsdal K, Ivarhus IK. Egen meny for barn - et samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Bergen og Helse Bergen innen ernæring, kosthold og helse. *Tidsskriftet Sykepleien.* 2010; 7: 54-77.

Haugen AS, Søfteland S. Sikkerhetsklima i operasjonsavdelingen. *Inspira.* 2010; desember.

Haugen AS, Muruges S, Holst M, Søfteland E. Bruk av sjekklister på operasjonsstuen! *Inspira*. 2010; 1: 21–24.

Haugen AS, Muruges S, Holst M, Søfteland E. Sjekklister for Trygg Kirurgi. *OVERblikk*, 2010; 12. januar. E-publikasjon.

Haugen AS. Klima for sikkerhet i operasjonsavdelingen? *Anestesi.no* 28.10.2010 http://www.anestesi.no/artikler/193-klima_for_sikkerhet_i_operasjonsavdelingen%29

Haugstvedt A. Foreldre til type 1-barn: Frykt for hypoglykemi, opplevelse av belastning og mentalt stress. *Diabetesforum*. 2010; nr 4.

Hjälmhult E, Lomborg K. Anvendelse av tabeller, figurer og bokser i kvalitative undersøkelser, *Klinisk sygepleje* 2010; s. 53–64.

Iversen MM. En epidemiologisk studie av diabetes-relaterte fotsår. *Diabetesforum*. 2010; 1: 14–16.

Lomborg K, Ankersen L. Fortolkende beskrivelse. *Klinisk Sygepleje*. 2010; 1 (24): 7–14.

Reiersgaard A. Kriteriumbasert lesning og respons: kriterier og «kriteriologi». Bakgrunnstekst for lesegrupper på masternivå. *Utgitt internt ved Senter for Kunnskapsbasert praksis, Høgskolen i Bergen*. 2010.

Reinar LM, **Jamtvedt G.** Hvordan skrive en systematisk oversikt. *Sykepleien Forskning* 2010; 5 (3): 238–246

Thuen F. Forskere bør bruke Tidsskriftet strategisk. (lederartikkel) *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*. 2010; 47: 1002.

Thuen F. Ofrer samlivskurs. Kronikk, *Aftenposten*, 02.12.2010.

Thuen F. Når vi later som ingenting. *Tekst i programheftet til teateroppsetningen «Lang dags ferd mot natt»*. Riksteateret, 2010.

Thuen F. 52 tekster publisert i spalten «Leve sammen» i *Aftenposten/A-magasinet*, 2010.

Tøsdal K, Reigstad R, Hanssen TA, **Graue M**. Hvilke mateteknikker kan lette eller bedre ammingen for premature - en litteraturgjennomgang. *Tidsskriftet Sykepleien*. In press.

Velle E, **Bjarkøy RØ**, **Graue M**. Meistring av type 1 diabetes – støtte og veiledning ved debut av sjukdommen. *Tidsskriftet Sykepleien*. In press.

Økland T, **Hjälmhult E**. Hjemmebesøk til familier med nyfødt barn. Kartleggingsundersøkelse av helsesøsters tilbud ved helsestasjoner i Bergen. 2010 BORA <http://hdl.handle.net/10049/286>

Fremlegg / poster / paper på internasjonale konferanser

Berven L, **Ruud LI**, **Nortvedt MW**. Clinical circles in evidence-based practice in Norwegian nursing homes [poster]. *Older persons – the future of care*. Rotterdam, The Netherlands 4.–7. September 2010.

Drageset J, Eide GE, Ranhoff AH. Depression and activities of daily living in nursing home residents without cognitive impairment [oral presentation]. *20th Nordic Congress of Gerontology*. Reykjavik, Iceland, 30. May–2. June 2010.

Drageset J, Eide GE, Ranhoff AH. Anxiety and depression in nursing home residents without cognitive impairment [oral presentation]. *20th Nordic Congress of Gerontology*. Reykjavik, Iceland Symposium, 30. May–2. June 2010.

Drageset J, Kirkevold M, Espehaug B. The importance of social support in reducing loneliness among nursing home residents without cognitive impairment [poster]. *The Fourth European Nursing Congress: Older Persons the Future of Care*. Rotterdam, The Netherlands, 4.–7. October 2010.

Graverholt B, Riise T, **Jamtvedt G**, Ranhoff AH, **Nortvedt MW**. Acute hospitalisation of nursing home residents [oral presentation]. *Older persons – the future of care*. Rotterdam, The Netherlands 4.–7. October 2010.

Haugstvedt A. The Hypoglycemia Fear Survey – Parent version: Comparison of mothers' and fathers' reports on the worry subscale items in a population-based study [oral presentation]. *15th Annual Conference FEND (Federation of European Nurses in Diabetes)*. Stockholm, Sweden, 19.–20. September 2010.

Haugstvedt A, Rokne B, Wentzel-Larsen T, Graue M. The Hypoglycemia Fear Survey – parent version: comparison of mothers and fathers reports on the worry subscale items in a population based study [poster]. *15th Annual*

Conference FEND (*Federation of European Nurses in Diabetes*). Stockholm, Sweden, 19.–20. September 2010.

Hjälmhult E. Intensiv mothering, handling the complexity of mothers' first time at home with a newborn. *Conference/Workshop in Grounded Theory ledet av Barney Glaser*, Mill Valley, California, 22.–24. June 2010.

Høyland S, Aase K, Hollund JG, Haugen AS. What is it about checklist's? Exploring safe work practices in surgical teams. Fritt foredrag (Høyland) NeTWork Workshop. 2010, Toulouse, France 9.–11. December 2010.

Høyland S, Aase K, Hollund JG, **Haugen AS.** What is it about checklists? Exploring safe work practices in surgical teams. [paper] *NeTWork Workshop*. Toulouse, France, 9–11. December 2010. In press.

Jamtvedt G. Policy Dialog, Health Workforce of tomorrow. *European Observatory for Health and Policies*. Leuven, Belgium, May 2010.

Jamtvedt G. European Science Foundation. *Concensus Conferanse on the draft report on «Implementation of medical research into clinical practice»*. Strasbourg, October 2010.

Jamtvedt G. Performance measurement for the effectiveness, safety and quality of health care. *European Health Forum Gastein*. Gastein, October 2010.

Jensen AL, Vedelø W, **Lomborg K.** A patient-centred approach to assist patients with COPD during body care. *The European Respiratory Society, Annual Congress*, Barcelona, Spain September 2010.

Larsen AK, Marques E, Astray AA, **Hole GO.** Developing a virtual campus for international social work. [Poster] *EDEN konferansen*. Valencia, Spain 10.–12. June 2010.

Sørensen D, Frederiksen K, Grøfte T, **Lomborg K.** Communication and collaboration with COPD patients in non invasive ventilation. *The European Respiratory Society, Annual Congress*, Barcelona, Spain, September 2010.

Fremlegg / poster / paper på nasjonale konferanser

Graue M. Strategisk forskningsprogram for kunnskapsbasert praksis innen helsefag - Regional helsefaglig forskningssatsing. Helse Vest forskningskonferanse 2010. Solstrand kurs og konferansesenter, 14.–15. oktober 2010.

Graue M. Hvordan stimulere den enkelte med diabetes til å ta vare på seg selv og sin egen helse? *Hordaland Diabetesforum*. 29.–30. oktober 2010.

Graue M. Komplekse intervensjoner – praktiske og metodemessige utfordringer. Strategisk forskningsprogram for kunnskapsbasert praksis innen helsefag, *Regionalt forskningsseminar*. Bergen, 30. november–1. desember 2010.

Graue M., Hausken MF, Landøy E, Er kommunene beredt til den nye samhandlingsreformen? Erfaringer fra Sandnes og Askvoll kommuner. *Diabetesforskningskonferansen 2010*. Clarion Hotell Oslo Airport, 24.–25. mars 2010.

Graue M, Hole GO, Båtsvik B, Milde H, Langeland AJ, Johansen J. Kunnskapsbasert praksis for praksisveiledere-erfaringer knyttet til utvikling, gjennomføring og evaluering av et 6 studiepoeng kurs for sykepleiere i klinisk praksis. *Sykepleiersymposium Helse Bergen*. Bergen, 3. november 2010.

Graverholt B. Akutte sykehusinnleggelses av sykehjemsbeboere – en populasjonsbasert studie. *Presentasjon av ny og pågående forskning innen eldreomsorgen – implikasjoner for praksis. Konferanse i regi av Løvåsen Sykehjem, Undervisnings-sykehjem og Senter for omsorgsforskning Vest*. Bergen, 26. november 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, **Nortvedt MW,** Aase K, Harthug S: Patient safety in surgical environment: Cross-countries comparison of psychometric properties and results of the Norwegian version of the Hospital Survey on Patient Safety [poster]. *Nasjonalt pasientsikkerhetskonferanse*. Griegshallen, Bergen, 30. september 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, **Nortvedt MW,** Aase K, Harthug S: Patient safety in surgical environments: Cross-countries comparison of psychometric properties and results of the Norwegian version of the Hospital Survey on Patient Safety. *Anestesisykepleiernes nasjonale fagkongress*. Fredrikstad, 27.–28. september 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, **Nortvedt MW,** Aase K, Harthug S. Pasientsikkerhets kultur i operasjonsavdelingen. Fritt foredrag (Haugen). *Sykepleiesymposiet Helse Bergen*, 3. november 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, **Nortvedt MW,** Aase K, Harthug S: Patient safety in surgical environments: Cross-countries comparison of psychometric properties and results of the Norwegian version of the Hospital Survey on Patient Safety [poster]. *Sykepleiesymposiet Helse Bergen*. 3. november 2010.

Haugstvedt A. Frykt for hypoglykemi hos foreldre til barn med diabetes. En barriere for god metabolsk kontroll? *Forskningskonferansen 2010*. Gardermoen, 24.–25. mars.

Haugstvedt A. Frykt for hypoglykemi. *Konferanse for diabetesteam i Helse Vest*. Arrangert av Novo Nordisk AS. Bergen, 11.–12. februar 2010.

Haugstvedt A, Wentzel-Larsen T, Graue M, Rokne B. Nocturnal hypoglycemia in children with type 1 diabetes is associated with increased anxiety and depression symptoms in the parents; a population-based study. *Diabetesforskningskonferansen 2010*. Clarion Hotell Oslo Airport, 24.–25. mars 2010.

Haugstvedt A, Wentzel-Larsen T, Graue M, Rokne B. Nocturnal hypoglycemia in children with type 1 diabetes is associated with increased anxiety and depression symptoms in the parents; a population-based study [presentasjon]. *Forskningskonferansen 2010*. Gardermoen, 24.–25. mars 2010.

Haugstvedt A, Wentzel-Larsen T, Graue M, Rokne B. Nocturnal hypoglycemia in children with type 1 diabetes is associated with increased anxiety and depression symptoms in the parents; a population-based study [poster]. *Forskningskonferansen 2010*, Gardermoen, 24.–25. mars 2010.

Haugstvedt A. Perceived diabetes-related family burden and incidence of mental symptoms among parents of children with type 1 diabetes in a population-based study. *Diabetesforbundets stipendiatkonferanse*. Gardermoen, 23.–24. mars 2010.

Hjälmhult E. Mødres erfaringer etter hjemkomst med en nyfødt – et grunnlag for helesøsters hjemmebesøk. [plenumforedrag] *Helsesøsterkongressen 2010 – Alle kommer hjemmefra*. Svolvær, 15.–17. september 2010.

Hjälmhult E, Økland T. Skal helsesøster tilby hjemmebesøk til alle foreldre med nyfødt barn? [poster] *Helsesøsterkongressen 2010 – Alle kommer hjemmefra*. Svolvær, 15.–17. september 2010.

Hole GO, Larsen AK, Hoem J. Den flinke læreren - med nettet som hjelpemiddel. [Presentasjon]. *NVU konferansen*. Stord, 16.–17. mars 2010.

Iversen MM. Diabetiske fotsår og mortalitet – behov for bedre oppfølging av utsatte grupper. *Diabetesforskningskonferanse*. Gardermoen, 24.–25. mars 2010.

Iversen MM, Diabetesrelaterte fotsår og mortalitet – nøkkelpersonell mht forebygging? *Presentasjon av ny og pågående forskning innen eldreomsorgen – implikasjoner for praksis. Konferanse i regi av Løvåsen Sykehjem, Undervisningssykehjem og Senter for omsorgsforskning Vest.* Bergen, 26. november 2010.

Larsen AK, **Hole GO**. Social Work Vircamp: Kvalitet og bærekraft. [Presentasjon] *Norgesuniversitetets høstseminar.* Tromsø, 16. september 2010.

Lomborg K. Patienttilpasset hjelp til personlig pleje til pasienter med svær KOLS: Resultater fra et randomiseret og et kvalitativt studie. *Norsk Lungesykepleie jubileum*, juni 2010.

Mohn, J. Diabetes-related psychosocial health, developing and implementing an evidence-based intervention in young adults with type 1 diabetes 26–39 yrs. *National conference for PhD-students within diabetes research, in conjunction to the National Diabetes research conference*, Oslo 23.–24. March 2010.

Nortvedt MW. Lett tilgjengelig, men likevel kunnskapsbasert. *Konferanse Omsorg 2010.* Trondheim 15.–17. mars 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert praksis i legevaktjenesten. *Lederkonferanse for legevaktjenesten.* Holmen Fjordhotell i Asker, 17.–19. mars 2010.

Nortvedt MW. Hva er kunnskapsbasert praksis? *Årskonferanse for ortopediske sykepleiere.* Bergen, 23. april 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert praksis - en link mellom forskning og praksis. *Årskonferanse for tannleger.* Lillestrøm, 15. oktober 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert sykepleie. Prinsipper for bruk, og satsing i helseforetakene. *Nasjonal konferanse for anestesisykepleiere.* Fredrikstad, 28. september 2010.

Nortvedt MW. Hvordan kan vi bruke EPJ til kvalitetsforbedring for å oppnå en kunnskapsbasert praksis. *Helsedirektoratets konferanse for undervisningssykehjem og hjemmetjenester.* Oslo, 23. november 2010.

Reiersgaard A. Criteria based reading groups [poster]. *Academic Writing from Bachelor to PhD*, Solstrand, 15. September 2010.

Ruud LI. Fagringer i sykehjem-fremlegg av resultat. *Erfaringskonferanse*. Bergen, 4. februar 2010.

Ruud LI. Implementering av kunnskapsbasert praksis. *Uroterapi-konferanse*. Oslo, 2. september 2010.

Snibsøer AK. Hva er kunnskapsbasert praksis? *Uroterapi-konferanse*. Oslo, 2. september 2010.

Gjesteforelesning, seminar, work shop, kurs, etc.

Bjarkøy RØ. The relationship between diabetes-related emotional stress, fear of hypoglycemia and metabolic control in persons with type 1 or 2 diabetes. *Diabetes Nursing Science PhD and Post doc conference*. Bergen, 4.–5. May 2010.

Bjarkøy RØ. Diabetes-related emotional distress, health-related quality of life and overall well-being – a cross-sectional study among adults with type 1 and type 2 diabetes in Norway. *Nordic doctoral students collaboration, 2nd symposium*. Univeristy of Turku, Finland, 7.–8. December 2010.

Frisk B. Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag. *Forskning på tvers i UH-nett Vest. Forskersymposium*. Solstrand, 23. mars 2010.

Frisk B. Regional helsefaglig forskningsssatsing. *Informasjonsmøte om Helse Vest sitt strategiske forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag for alle innen helsefag med master-/ eller doktorgradskompetanse*. Stavanger, 27. april 2010.

Frisk B. Kunnskapsbasert praksis for praksisveiledere. *Presentasjon av prosjektet for turnuskandidater ved Institutt for fysioterapi*. Høgskolen i Bergen, 5. mai 2010.

Frisk B. Kvalitetssikring av praksisstudier i spesialisthelsetjenesten for fysioterapistudenter. *Fagseminar. Presentasjon av prosjekter som har mottatt utviklingsmidler*. Helse Bergen, 7. juni 2010.

Frisk B. Fysisk aktivitet og KOLS. *NFFs temadager for fysisk aktivitet*, Oslo, 17. juni 2010

Frisk B. Forskningsssatsing v/ Avdeling for helse- og sosialfag, Høgskolen i Bergen. *Seminar UH-nett Vest – Utdanning og forskning i Helse- og sosialfag i UH-nett Vest*. Volda, 27. september 2010.

Frisk B. Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag. *Minikonferanse*. Solstrand, 6.–7. oktober 2010.

Frisk B. Helsefaglig forskning. *Solstrandseminar: Forskning i fysioterapi*. Solstrand, 13. desember 2010.

Frisk B. Orientering om Helse Vest si strategiske forskingssetting i kunnskapsbasert praksis innan helsefag, eksempel på prosjekt. Kunnskapsbasert praksis i helsefaga – fagutvikling og forskning. *Seminar for helsefagpersonell*, Førde, 14. desember 2010.

Frisk B. Å bygge opp forskning og fagutvikling, eksempel på prosjekt gjennomført ved Fysioterapiavdelinga, Haukeland universitetssjukehus og Avdeling for ergo- og fysioterapi ved Haraldsplass Diakonale Sjukehus. *Seminar for helsefagpersonell*, Førde, 14. desember 2010.

Graverholt B. Introduksjon til kunnskapsbasert praksis. *Tverrfaglig videreutdanning i aldring og eldreomsorg*. Betanien diakonale høgskole, 23. september 2010.

Graverholt B. Deltaker på Forsker Grand Prix under *Forskningsdagene i Bergen*. 24. september 2010.

Graverholt B. Kunnskapsbasert praksis i eget arbeid. *Tverrfaglig videreutdanning i aldring og eldreomsorg*. Betanien diakonale høgskole, 2. desember 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, Nortvedt MW, Aase K, Harthug S. Pasientsikkerhetskultur i operasjonsavdelingen. Akseptert som fritt foredrag (Haugen) til *Sykepleiesymposiet Helse Bergen*. Bergen, 3. november 2010.

Haugen AS, Søfteland E, Eide GE, Nortvedt MW, Aase K, Harthug S. Patient safety in surgical environments: Cross-countries comparison of psychometric properties and results of the Norwegian version of the Hospital Survey on Patient Safety [poster]. *Forskerskolen Klinisk Medisin*. UIB, 24–26. January 2011.

Haugstvedt A. Perceived diabetes-related family burden and emotional distress among parents of children with type 1 diabetes in a population-based study. *Nordic doctoral students collaboration, 2nd symposium*. Univeristy of Turku, Finland 7.–8. December 2010.

Haugstvedt A. Foreldres opplevelse av diabetes relatert belastning og mentalt stress. Likheter og ulikheter mellom mødre og fedre til barn med type 1 diabe-

tes. *Nasjonalt pediatri symposium*. Arrangert av Novo Nordisk AS. Sundvolden, 11.–12. oktober 2010.

Haugstvedt A. Sammenhengen mellom frykt for føling og metabolsk kontroll. *Nasjonalt sykepleier symposium*. Arrangert av Sanofi Aventis AS. Gardermoen, 3. september 2010.

Haugstvedt A. Foreldres frykt for hypoglykemi hos barn med type 1 diabetes. En barriere mot tilfredsstillende metabolsk kontroll? *Barneklinnikkens fredagsforelesning*. Barneklinnikken, Haukeland universitetssjukehus, 4. juni 2010.

Hjälmhult E. Tidlig hjemreise etter fødsel og mors håndtering av sin nye livssituasjon. *Foredrag ved Høgskolen i Akershus*, 14. april 2010.

Hjälmhult E. Effekter og erfaringer rundt helsesøsters hjemmebesøk til nybakte foreldre, *Foredrag ved Høgskolen i Akershus*, 14. april 2010.

Hjälmhult E. Å erobre handlingsrom. Praksisveilederseminar for operasjon og intensiv sykepleierstudenter, *Foredrag ved Høgskolen i Akershus*, 14. april 2010.

Hjälmhult E. Erobring av handlingsrom Studenters læring i praksis. *Foredrag ved anesthesi- og operasjonsavdelingen*. Haraldsplass diakonale sykehus, 20. august 2010.

Hjälmhult E. Mødres erfaringer den første tiden hjemme med en nyfødt. *Foredrag ved Høgskolen i Sør-Trøndelag*, 2. september 2010.

Hjälmhult E. Studenters læring i praksis. *Fagdag for praksisveiledere og studenter Høgskolen i Sør-Trøndelag*, 2. september 2010.

Hjälmhult E. Intensiv mamming - Prioritert nyfødtomsorg. *Fagdag, Nesttun bydel, helsestasjonene*, 3. desember 2010.

Hole GO. Virtual campus and University Campus: using the best from both arenas. *Presentasjon på International Seminar in e-learning in Social Work*. Lusófona University, Lisboa, Portugal, 17. June 2010.

Hole GO. Samarbeidslæring: Internasjonal samarbeid innen e-læring i sosialt arbeid. *Invitert presentasjon på CAB (Collaboration Across professional Boundaries) årlige møte*. Tromsø, 12. februar 2010.

Iversen MM. Diabetes fot og mortalitet. *Endokrinologisk vestlandsmøte* 11–12. Bergen, 11.–12. februar 2010.

Iversen MM. Bruk av registerdata i forskning. Bruk av kvalitetsindikatorer og telemedisinsk observasjon av diabetes relaterte fotsår - kvalitetsforbedring og bedre samhandling i primærhelsetjenesten. *Strategisk forskningsprogram i kunnskapsbasert praksis innen helsefag.* Bergen, 23. juni 2010.

Iversen MM. Stå på god fot med din diabetes! *Forskningsdagene i Bergen.* 25. september 2010.

Iversen MM. Diabetesrelaterte fotsår og mortalitet. *Diabetesforum Rogaland.* Stavanger Universitetssykehus, 4. november 2010,

Iversen MM. Diabetesrelaterte fotsår og mortalitet – implikasjoner for hjemmesykepleie? *Faggruppe for sykepleiere innen diabetes (FFD) og Sanofi-Avantis AS.* Harstad, 18. november 2010.

Jamtvedt G. Advisory Board. *Evidence 2010.* London. BMJ Group and Centre for EBHC Oxford, 2010.

Larsen AK, Sanders R, Astray AA, **Hole GO.** E-teacher challenges and competencies in an international comparative Social Work course. *Presentasjon på International Seminar in e-learning in Social Work.* Lusófona University, Lisboa, Portugal, 17. June 2010.

Mohn J. Using Guided self-determination (GSD) to promote improved self-management in adults with type 1 diabetes – an intervention study. *Diabetes Nursing Science PhD and Post doc conference.* Bergen 4.–5. May 2010.

Mohn J. Using Guided self-determination (GSD) to promote improved self-management in adults with type 1 diabetes – an intervention study. *European academy of nursing science.* Germany, 28. June.–9. July 2010.

Mohn J. Veiledning til bedre egenomsorg med bruk av Guided Egenbeslutning (GEB) som metode – en intervensjonsstudie blant voksne med type 1 diabetes, *Nursing Science PhD conference within the field of «Guided self-determination» (GSD).* København, 25. august 2010.

Mohn J. Veiledning til bedre egenomsorg med bruk av Guided Egenbeslutning (GEB) som metode – en intervensjonsstudie blant voksne med type 1 diabetes *Helse Vest forskningskonferanse*, Bergen, 11. nov– 1.des.2010

Nordheim L. Å undervise kunnskapsbasert [dagsseminar]. *SMH-dagene 2010 i regi av Norsk bibliotekforenings Spesialgruppe for medisin og helsefag*. Tønsberg, 13. september 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert praksis. *Seminar for Barneklubben ved Helse Bergen*. Bergen, 13. januar 2010.

Nortvedt MW. Tiltak for kompetanseheving i kvinnedominerte fagretninger. *Seminar om likestilling i høgere utdanning*. Bergen, 2. februar 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert praksis – Nyttig kunnskap for den faglig bevisste helsearbeider. *Seksjon for kunnskapsbygging*. Nordlandssykehuset, 1.–2. mars 2010.

Nortvedt MW. Innføring i kunnskapsbasert praksis. *Seminar for praksisveiledere*. Stavanger, 13. april 2010.

Nortvedt MW. Implementering av kunnskapsbasert praksis i Helse Bergen. *Seminar med nivå 3 ledere i Helse Bergen*. Bergen, 25. mai 2010.

Nortvedt MW. Innføring i kunnskapsbasert praksis (KBP). Hvordan jobber vi sammen for å implementere KBP. *Seminar for ledere på Oslo Universitetssykehus, Radiumhospitalet*. Oslo, 10. juni 2010.

Nortvedt MW. Kunnskapsbasert praksis. Høgskolens samarbeid med helsetjenesten både i opplæring og i forskning. *FoU da*. Høgskolen i Bergen, 6. oktober 2010.

Nortvedt MW. Hvordan forske i avdelingen? *Nasjonal fagdag for operasjonssykepleiere*. Skien, 3. september 2010.

Nortvedt MW. Videre planer om kompetanseheving innen kunnskapsbasert praksis. *Informasjonsseminar for Oslo Universitetssykehus*. Oslo, 13. oktober 2010.

Nortvedt MW. Hvordan legge til rette for en kunnskapsbasert praksis. *Fagdag ved Institutt for radiografi, HiB*. Bergen, 19. november.2010.

Nortvedt MW. Akademisering av sykepleien, hva betyr det for pasientene? *Seminar for sykepleiere*. Stavanger, 29. november 2010.

Ruud LI. PICO og kjernesporsmål i KBP. *Barneklubben som læringsarena i KBP*. Bergen, 13. januar 2010.

Ruud. LI. Hva er KBP? *Videreutdanning i diabetes*. HiB, 19. januar 2010.

Ruud LI. PICO og kjernesporsmål i KBP. *Barneklubben som læringsarena i KBP*. Bergen 27. januar 2010.

Ruud LI. Hva er KBP? *Foredrag for stråleterapeuter Haukeland universitetssjukehus*. Bergen, 19. mars 2010.

Ruud LI. Fagringer i sykehjem. *Tverrfaglig videreutdanning i aldring og eldreomsorg*. Betanien diakonale høyskole, 2. desember 2010.

Skramstad H. Evidence about Female Genital Cutting. *Workshop i forskernettverket FOKO (Forskning om kvinnelig omskjæring)*. Uppsala, Sverige 17.–19. september 2010.

Snibsøer AK. Innføring i kunnskapsbasert praksis. *Introduksjonskurs for OT fagring og sykepleiere ved OT-klinikken HUS*. Bergen, 7.–8. oktober 2010.

Thuen F. Undervisning i publisering. *Videreutdanningen i kunnskapsbasert praksis*, Radiumhospitalet, 12. januar 2010.

Thuen F. To liv på en gang. *Foredrag på Jar skole*. Bærum, 12. januar 2010.

Thuen F. Helse, stress og mestring i parforholdet. *Undervisning på kurs i Helse, stress og mestring*, NHV, Göteborg, 10. februar 2010.

Thuen F. Sorgen det ikke sendes blomster til. *Foredrag om psykososiale problemer tilknytning til samlivsbrudd, for menigheter i Fana*. Menighetshuset på Storetveit, 23. februar 2010.

Thuen F. Kommunikasjon og selvinnsikt. Hvordan forstå seg selv og andre bedre. *Foredrag, Aker Solution*. Bergen, 17. mars 2010.

Thuen F. Temadag for Børns vilkår om den norske barneloven og barn og voksnes reaksjoner på samlivsbrudd. *Senter for familieudvikling*. København, 6. mai 2010.

Thuen F. Kurs om familien i endring. Norsk psykologforening, Nord-Trøndelag fylkesavdeling. Brekstad, Ørland kommune, 19.-20. mai 2010.

Thuen F. Oppvekst i colaens tid. *Foredrag på seminar for lærere i videregående skole med ansvar for programfag i psykologi*. Cappelen Damm, Oslo, 3. juni 2010.

Thuen F. Konfliktløsning i nære relasjoner. *Foredrag på Sommer-Melbu*. Nordlands Akademi for Kunst og Kultur, 7. juli 2010.

Thuen F. Psykologer i media. *Undervisning på Innføringskurset for spesialistordningen*, Norsk Psykologforening. Bergen, 24. september 2010.

Thuen F. Forebyggelse/parrådgivning. En metodesammenligning. *Worskhop på konferansen Barnets perspektiv i familieretlige sager i en globalisert verden*. Nordisk ministerråd/Familiestyrelsen. København, 30. september 2010.

Thuen F. To liv på en gang. *Foredrag på Fagdag for ansatte i BUP, Akershus sykehus*, Lillestrøm, 15. oktober 2010.

Thuen F. Kjærlighetens utfordringer i gode og onde dager. *Foredrag for ansatte, pasienter og pårørende*. Haukelands Universitetssykehus, 2.november 2010.

Thuen F. Om bruddprosessen. *Foredrag på fagkonferansen Fortsatt Foreldre i regi av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet/Modum Bad*. Gardemoen, 8. november 2010.

Thuen F. To liv på en gang. *Foredrag for ansatte og partnere ved Ørlandet flystasjon*. Sør-Trøndelag, 27. november 2010.

Thuen F. Vår tids familie- og samliv. Muligheter og utfordringer. *Dagsseminar for Senter for Familie og samliv*. Modum Bad, Lampeland, 7. desember 2010.

Medieoppslag

Graue M. <http://allmenningen.hib.no/organisasjonen/aktuelt/nyhetsarkiv/2010/marit-graue-fekk-fou-pris/>

Graue M. <http://www.hib.no/aktuelt/nyheter/2010/05/diabest.asp>

Hole GO. Intervju: "Inni LMS og utenfor" – kombinasjonsløsninger. Synkron. Magasin for fleksibel utdanning. 1/2010 s.15-16.

Iversen MM. http://www.tidsskriftet.no/?nyhe_id=21829 Tidsskrift for den norske legeforening 7, 2010; 130. Økt dødelighet ved diabetesrelaterte fotsår

Iversen MM. http://nyheter.uib.no/?modus=vis_nyhet&id=45795

Iversen MM. http://professional.diabetes.org/News_Display.aspx?CID=76936&TYP=9

Thuen F. Intervju om kjærlighetssorg. Megafon, NRK Super, 28. januar 2010

Thuen F. Nettmøte om den livslange kjærligheten. Aftenposten, 1. februar 2010.

Thuen F. Intervju om helsemessige konsekvenser av samlivsbrudd. Dagbladet – Magasinet, 7. februar 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. Aftenposten – Leve, 7. februar 2010.

Thuen F. Nettmøte om utroskap. Aftenposten, 8. februar 2010.

Thuen F. Intervju om utfordringer ved å leve langt fra hverandre som par. Dagbladet – Magasinet, 20. februar 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. VG Helg, 20. februar 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. Norgesglasset, P1, 23. februar 2010.

Thuen F. Intervju om skilsmisser og parterapi. Bergens Tidende, 4. mars 2010.

Thuen F. Foredraget; Bruk og misbruk av Darwin i kjærlighetslivet. Kunnskapskanalen, NRK2, 6. mars 2010.

Thuen F. Intervju om ritualer ved samlivsbrudd. Norgesglasset, P1, 15. mars 2010.

Thuen F. Intervju om å vokse opp uten å vite hvem faren er. TV2-nyhetene, 16. mars 2010.

Thuen F. Intervju om menn og kroppsfokusering. NRK.no, 19. mars 2010.

Thuen F. Intervju om betydningen av å ha en aktiv fritid sammen. VG Helg, 20. mars 2010.

Thuen F. Intervju om grenser for utroskap på nettet. Cosmopolitan, 22. mars 2010.

Thuen F. Intervju om forskjeller i kvinner og menns seksualitet. Dagbladet, 3. april 2010.

Thuen F. Intervju om sølibat og seksualitet. Bergensavisen, 8. april 2010.

Thuen F. Debatt om sølibat og seksualitet. Her og Nå, P1, 8. april 2010.

Thuen F. Intervju om sølibat og seksualitet. Puls, NRK.no, 8. april 2010.

Thuen F. Intervju om sjekking. Dagbladet Magasinet, 10. april 2010.

Thuen F. Deltakelse i paneldebatt om sølibat og overgrep. Debatten NRK, 15. april 2010.

Thuen F. Intervju om sølibat og seksualitet. Dagens Næringsliv, 17. april 2010.

Thuen F. Intervju om sjekking og sex på jobben. NRK.no, 19. april 2010.

Thuen F. Intervju om redusert satsing på samlivskurs. Vårt Land, 22. april 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap på nettet. NRK.no, 26. april 2010.

Thuen F. Intervju om skilsmisser blant eldre. ABCnyheter.no, 27. april 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. VG, 30. april 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. VG, 2. mai 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap. Her og Nå, NRK P1, 11. mai 2010.

- Thuen F.** Intervju om krangling i samlivet. Puls, NRK. No, 25. mai 2010.
- Thuen F.** Intervju om konfliktfylte barnefordelingssaker. Bergens Tidende, Aftenposten og Norgesglasset, NRK P1, 2. juni 2010.
- Thuen F.** Intervju om ungdommer, ferie og sex. Dabladet, 27. juni 2010.
- Thuen F.** Intervju om konflikter i parforhold. Hjemmet, 28. juni 2010.
- Thuen F.** Intervju om frivillige barnløse. Kamille, 28. juni 2010.
- Thuen F.** Intervju om utroskap på jobben. Dagbladet, 9. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om sex med kolleger. TV2.no, 21. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om utfordringer for parforholdet i ferien. Dagbladet, 23. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om familien og hytteferier. VG, 23. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om romantiske komedier og parforhold. NRK.no, 24. juli 2010
- Thuen F.** Intervju om romantiske komedier og parforhold. Dagbladet 25. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om sammenslåing av familievernkontor i Oslo. Aftenposten Aften, 28. juli 2010.
- Thuen F.** Intervju om sjalusi. Dagbladet, 5. august 2010.
- Thuen F.** Gjest i studio; om å være kollega med partneren sin. Kveldsåpent NKR P1, 5. august 2010.
- Thuen F.** Intervju om å ha flere partnere på en gang. KK, 9. august 2010.
- Thuen F.** Intervju om å lykkes i andre ekteskap. VG, 15. august 2010.
- Thuen F.** Intervju om foreldreskapet når barna flytter ut, Dagbladet Magasinet, 21. august 2010.
- Thuen F.** Intervju om ulike livsfaser. Bedre Helse, 13. september 2010.

Thuen F. Intervju om alternativ til skilsmisse. Sånn er livet, NRK P2, 18. oktober 2010.

Thuen F. Intervju om likestilling, økonomi og samliv. Bergens Tidende, 20. oktober 2010.

Thuen F. Debatt om formidling av utroskap på nettet. Radio Norge, 27. oktober 2010.

Thuen F. Intervju om skilsmisser. VG, 30. oktober 2010.

Thuen F. Intervju om å forebygge problemer i parforholdet. VG, 31. oktober 2010.

Thuen F. Intervju om helsemessige konsekvenser av samlivsbrudd. VG, 1. november 2010.

Thuen F. Intervju om utberedelsen av utroskap. VG, 3. november 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap på nettet. NRK Lørdagsrevyen, 6. november 2010.

Thuen F. Intervju om familiekonflikter. Bergens Tidende, BT-Magasinet, 13. november 2010.

Thuen F. Debatt om å frigjøre seg fra krevende vennskap. Radio Norge, 16. november 2010.

Thuen F. Intervju om hvordan jeg selv takler samlivsutfordringer. VG, 20. november 2010.

Thuen F. Intervju om barn som trekkes inn i foreldrenes konflikter. Adresse-avisa, 20. november 2010.

Thuen F. Debatt om problemer i stefamilier. Søndagsavisen NRK P2, 21. november 2010.

Thuen F. Intervju om selvhevdelse og egoisme. Tara, 23. november 2010.

Thuen F. Intervju om faren for å gå opp i foreldrerollen og forsømme parforholdet. KK, 26. november 2010.

Thuen F. Intervju om kvinners forhold til sine svigermødre. Dagbladet, 29. november 2010.

Thuen F. Intervju om forholdet til ekspartner. Nettavisen, 29. november 2010.

Thuen F. Intervju om andelen single i Oslo. Aftenposten Aften, 2. desember 2010.

Thuen F. Kronikk: Ofrer samlivskurs. Aftenposten, 3. desember 2010.

Thuen F. Intervju om problemer i parforholdet og julefeiring. Nettavisen, 5. desember 2010.

Thuen F. Intervju om utroskap og julebord. Dagbladet, 7. desember 2010.

Thuen F. Intervju om julefeiring og familieliv. VG, 18. desember 2010.

Thuen F. Intervju om polygami og nye samlivstradisjoner. Lørdagsrevyen, NRK1, 18. desember 2010.

Thuen F. Gjest i Formiddagssendingen, NRK P1, om julefeiring i ulike familie-konstellasjoner. 20. desember 2010.

Årsmeldingen er utarbeidet av Anne Kristin Snibsøer.

